

12. XII. 1946

ČESKÉ LIDOVÉ DIVADLO

HB 46

*Časopis Ústřední Matice
divadelního ochotnictva českého
v Praze*

60 LET

ÚVOD Č

Ročník XXVI. * Listopad 1946 * Číslo 8-9

**MAŠKARNÍ, DIVADELNÍ
A FILMOVÝ ZÁVOD**

AŽA HUŇKOVÁ Praha I.,

Ovocný trh číslo 17. - Telefon čís. 374-74

Zvlášť doporučuji své oddělení dětských kostýmů pro veškeré pohádkové hry i dětské slavnosti. Pro moderní operetu a revui možno obdržeti u nás celé skupiny girls a boys v různém provedení a snažíme se vyhověti P. T. cvičitelům tanců v jejich žádostech.

UMĚLECKÝ ZÁVOD PRVÉHO ŘÁDU.

DRAMATICKÁ DÍLA Al. Jiráska, Al. a Vil. Mrštíků, V. Štecha, Gabr. Preissově

a všech ostatních významných českých dramatiků

dodá obratem

Divadelní nakladatelství a knihkupectví
Praha II., Karlovo nám. 30. Telefon 280-07, 749-63

Olakar Růžička

**POUR VOTRE BEAUTÉ
LES PRODUITS DE**

Jeannette Renard
Paris

**Divadelní obleky
Národní kroje**

pro všechny divadelní hry i operetní
novinky v prvotřídním provedení

MARIE TVRDKOVÁ

půjčovna divadelních obleků

Praha XI., Grégrova 16. Telefon 519-26

Jeviště

nové zařízení - staré obnoví
- stojkové dekorace dodá

JOSEF POKORNÝ

šéf výpravy pražských divadel

PRAHA II., TROJANOVÁ 12 - TELEFON 440-83

Noty • Kudelík

Praha XII., Palác nad Museem

Třída maršála Stalina číslo 6

FRANKLOVA divadelní ličidla

PRAHA II., LAZARSKÁ 5

Závod staré divadelní tradice - Tel. 274-40, 550-72

KNIHOVNA LIDOVÉ DIVADLO

Viktor Nejedlý *Mračna nad dědinou.*

Hra 3. j., 7 m., 5 ž. Kčs 18—

Frant. Smažik *Světlo ve stínu.*

Hra 3 j., 3 m., 2 ž. Kčs 18—

U všech knihkupců, nebo v nakladatelství PRAGOTISK V PRAZE XVI.

MAGISTRÁLA s. s. r. o.

reklamní a propagační podniky **Praha II., Hybernská 9**

Telefon 308-66, 319-78

Provádí v celé ČSR tyto druhy reklamy:
TRANSPARENTNÍ A NÁSTŘEŠNÍ REKLAMU
VE VOZECH POULIČNÍCH DRAH, PLÁKÁ-
TOVÁNÍ, BIOREKLAMU, INSERTY VE VŠECH
ČASOPISECH I V ZAHRANIČÍ, INSERTY
V ÚŘEDNÍCH TELEFONNÍCH SEZNAMECH

V Praze v listopadu 1946.

OTVÁRACÍ PREJAV . . .

Dr. Ján Marták, predseda ÚSOD v Turč. Sv. Martine

I keď si dobre uvedomujeme, že sa všetko zvrtné na vykonanej práci a nie na rečníckych a štylistických výkonoch, jednak sme sa my ochotníci rozhodli svolat tento sjazd a dať mu charakter manifestačný. Nemáme proste iného východiska, len sa vtiesnať do záplavy manifestačných sjazdov iných. Dlhý rad celých pokolení ochotníckych pred nami pracovalo ticho a nenáročne. Naše organizácie snažily sa dať tejto práci charakter práce usporiadanej a plánovitej. Borily sa statočne s ťažkosťami, dopracovali sa pekných výsledkov, otvorily si štátny vrcholný orgán, ktorý Vás i dnes sem pozval. V Turčianskom Sv. Martine i v Hronove dali sme možnosť dobre vidieť výsledky našej práce, dávame možnosť vidieť ich i teraz v Prahe.

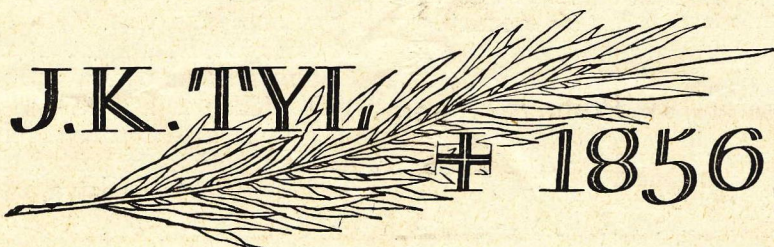
Ale túto našu prácu treba podprieť spontánnym prejavom všetkých nás, aby sme na ňu upozornili a vyslovili predevšetkým svoju vôľu do ďalšej práce. ale aj svoje požiadavky, ktorých splnenie je nevyhnutné pre ďalší úspešný rozvoj tejto práce.

Otváram teda tento I. manifestačný sjazd československého div. ochotníctva v mene jeho svolavateľa, Ústredného výboru československého ochotníctva utvoreného zo zástupcov ÚMDOČ a ÚSOD. Je teda tento sjazd podnikom všetkého riadne a odborne organizovaného ochotníctva českého a slovenského, teda sjazdom celoštátnym. Zdôrazňujem, že je to prvý takýto sjazd vôbec. Dnes, keď sa štátoprávny pomer Čechov a Slovákov upravil odlišne od republiky predmnichovskej, prichodia českí a slovenskí ochotníci pred celú československú verejnosť, aby výrazne dokumentovali vzájomné porozumenie, vyrovnanie a spoluprácu oproti všetkým, dobre mysleným výhradám a obavám i oproti tendenčne a v neprospech nášho spoločného štátu šíreným poplachom, ako by naša republika bola domom rozdkoveným. Vysoko vyzdvihujem fakt, že ochotníctvo české a slovenské práve v t a k t o obnovennej našej štátnej domácnosti mohlo sa prvý raz stretnúť úprimne a bratsky, bez výhrad a

bez zákulisných úmyslov, otvorene a čestne, bez nadradenosti alebo podradenosti jedného k druhému už či organizačne alebo ideove, ako rovný s rovným, stretnúť sa v práci, vo vzájomnom napomáhaní tejto práce, v jednotnej a nedeliteľnej spoločnej snahe napomáhať všetko, čo túto prácu umožňuje a bojovať proti všetkému, čo ju hatí. Práve takto obnovená naša Československá republika umožnila nám utvoriť v doteraz najlepšom slova smysle to, čo už dnes tvorí dobrú základňu nielen pre intenzívny pracovný styk, ale i pre organický vzrast a spevnenie československého ochotníctva ako celku. Československé ochotníctvo bolo prvé, čo sa v svojich reprezentantoch stretlo k takto chápanému spoločnému dielu a iste tu môžem za Ústredný výbor vyhlásiť v mene Vás všetkých, ktorí pracujú v rámci našich organizácií od Šumavy až po Vihorlat, že obnovená Československá republika je nám všetkým rovnako najvlastnejšou strechou a najvlastnejším domovom. Môžem tu záväzne a zodpovedne vyhlásiť, že svoje organizácie, českú a slovenskú nepokladáme za znak oddelenosti, ale za znak jedine správnej decentralizácie v práci vo vlastných prostrediach, v rámci celoštátnom harmonizovanej Ústredným výborom k mravnej jednote. Niet špekulácie a niet sofistiky, čo by mohla akýmkoľvek spôsobom otriast' týmto našim presvedčením, kým si budeme dôverovať, kým naše spoločné porady a naše spoločné podniky budú pre nás vzájomnou službou. Všetky škriepky medzi Čechmi a Slovákmí, ktoré podrývaly pevnosť nášho štátu a ktoré sa bohužiaľ znova objavujú, my v rámci našej práce a našich snáh pokladáme za lonské snehy, za chorobu, ktorá je už medzi nami pochovaná raz na vždy. Želáme si počuť a vidieť dobré divadlo české a dobré divadlo slovenské na Slovensku i v krajinách českých, započúvať sa vzájomne do krás našich zvonivých materinských rečí vo všetkých kútoch našej republiky rovnako radostne a s rovnakým nadšením.

A naša práca bude príkladom vzájomnosti medzi Čechmi a Slovákmí, lebo máme na to jedinečnú pod-

J. K. TYL
† 1856

mienku v nezištnosti tejto práce, niet na nej záujmu osobného, pracujeme z ochoty a máme len záujem mravný. Kto by nám mohol vziať túto zbraň? Slubujeme si, že ju využijeme naplno, aby sme mohli vplývať čo najväčšmi na konsolidáciu a vnútorné spevnenie tohto štátu práve v bode najcitlivejšom.

Ak teda dnes na prvom našom manifestačnom sjazde vyslovíme konkrétne požiadavky československého ochotníctva, máme plné mravné právo nielen vysloviť ich, ale žiadať pre ne i plné porozumenie a podporu so strany celej československej verejnosti i všetkých verejných orgánov. Máme skvelú možnosť odvolávať sa na minulosť, na množstvo práce celých ochotníckych pokolení, ale my odvolávame sa na prítomnosť a na budúcnosť na všetky možnosti a na význam ochotníckej práce dnes a zajtra pre kultúrne povznesenie všetkých vrstiev nášho občianstva a nie

na poslednom mieste i na aktívne zapojenie širokých vrstiev nášho ľudu do aktívneho umeleckého tvorenia, pre ktoré má toľko nadania a ktoré mu je i usľachtilou potrebou. Ale nehovorme o práve našom a o povinnostiach tých, čo nás majú podporovať a našu prácu umožňovať. Hovorme o práve na oboch stranách a povinnostiach tiež obojstranných. Sme tu všetci na jednej lodi a všetci máme jeden cieľ. Snažme sa k nemu spoločne dostať čím prv, aby sme si mohli tvoriť ciele nové, vždy vyššie. Predpokladáme teda porozumenie úplné. Chceme si vybrať v dvojročnom budovateľskom pláne svoj podiel. Podiel čestný a primeraný na Slovensku i tu.

V tomto duchu otváram I. manifestačný sjazd československého ochotníctva a v tomto duchu Vás všetkých pozdravujem.

J. K. Tyl — jediná spása.

Ferdinand Strejček

Na slavnostní schůzi ÚMDOČ, konané dne 17. listopadu v sále jen několik metrů vzdáleném od někdejšího bytu velkého Josefa Kajetána Tyla (dům na t. zv. Linhartském plácku, náměstíčku býval opatřen pěknou deskou s reliefem J. K. Tyla), zaslechl jsem slova významného ochotnického pracovníka, redaktora Brousila, která mě plně zaujala a také potěšila již proto, že jimi byla vyjádřena dávná moje touha: vrátit ochotnictvo k Tylovi jako nedostupnému vzoru českého divadelnictví.

Správně podtrhl jmenovaný řečník věčnou pravdu, že náš lid je z p e v n ý a vyžaduje tedy i na divadle píseň, k čemuž ještě dodávám, že náš národ je také muzikální a má tedy zálibu v tak zv. lidové hudbě i na jevišti. Když byly v poslední době s českých jevišť vypuzeny opereta a zpěvohra a ničím podobným nenahrazeny, jak zase správně zdůrazněno na slavnostní schůzi, nemůže se nikdo divit, když se obecenstvo divadelním představením vyhýbá.

A zde jsme u problému, který nutno vyřešit, nemá-li české divadlo zajít na úbytě, neboť vzdělanci nemají dost prostředků, aby svými návštěvami odstranili schodky všech téměř divadel, a stát bude musit šetřit, neboť subvencovat podniky zcela pasivní bylo by, jak se dnes říká, neúnosné.

Bylo neodpuštělným hříchem, že byl takový genius, jakým se osvědčil celou svou činností někdejší „miláček národa“ Josef K. Tyl, z historie národa téměř vyloučen (až na několik čestných výjimek). Do let osmdesátých pokládán Tyl za jeden z nejvzácnějších zjevů českého obrození, ale když byly „káceny modly“, došlo i na tohoto nejzasloužilejšího buditele. Jak Krásnohorská správně vystihla, opakovala se v naší nedávné minulosti odporná metoda, že, měl-li někdo být povýšen, musil být jiný jeho vrstevník potupen a snižen. Měl-li narůst Neruda, musil zakrnět Hálek, měl-li být oslaven Smetana, musil na to doplatit Dvořák,

Náš vývoj a výboj.

Jos. Hudeček, starosta ÚMDOČ

Když dozněl rachot kulometů, děl a pušek, když revoluce 5. května 1945 přinesla nám vítězství a novou Československou republiku, zmírněna byla naše bolest nad ztrátou tolik nám drahých přátel přesvědčením, že vstupujeme do nového života, který nám ochotníkům přinese jas, splnění tužeb a přání a otevře nové vyhlídky na klidnou práci v duchu výstavby našeho státu a ve prospěch našeho lidu. Myslili jsme, že ukončením války budeme pokračovat v tom, co nám bylo v posledních letech okupace přerušeno a vyrváno, že se vrátíme do svých zkušeben, na svá jeviště, do svých divadel, pokud nám je válečná litice nezničila, abychom pokračovali v divadelní činnosti, kterou jsme chtěli přispěti i my při budování našeho kulturního života.

Ale hned při prvních pokusech jsme narazili na celou řadu překážek, které se zdály ohrozit další práci ochotníctva. Viděli jsme, jak naši členové odcházejí do veřejného života politického, hospodářského, správního, loučili jsme se s celou řadou našich spolupracovníků, kteří uposlechlí volání osvobozeného pohraničí a šli pomoci při jeho osídlování. Viděli jsme, jak vnitrozemské spolky ztrácejí členstvo a jsou ohroženy ve svém základu.

U vědomí těchto těžkostí přistupovali jsme s obavou k pořádání XV. Jiráskova Hronova v srpnu 1945. Ochotnictvo však uposlechló výzvy ÚMDOČ, projevilo svou organizační pohotovost a kázeň a snažilo se přinést hronovským oslavám celou svou lásku, obětavost a pochopení. Dokázalo, že se nedá zlomit, že neopustí to, co je mu nejdražší, že stále před sebou vidí cestu, kterou mu ukázal J. K. Tyl a po které musí kráčet.

Porevoluční kvas, snaha přinést po tolika letech nelítostné censure a vnucovaném repertoáru nové hry, překotné hledání nových cílů, touha po vytváření nových řádů přinášely místo uklidnění chaos, nejistotu, zmatek, který z divadla profesionálního se odrážel a přenášel i do divadla ochotnického. Lid, jehož fyzické schopnosti byly v době okupace nejbrutálnějším způsobem vykořisťovány, aniž mu byly poskytovány možnosti osvěžení a radovánek, vrhl se do víru veselí, tanců, zábav a odklonil se od divadla. Naše divadelnictví bylo zmateno ještě více. Tyto průvodní zjevy byly očekávány. Ne však tak brzo. Divadlo se na ně sice připravovalo v dobách okupace, ale nyní na ně připraveno ještě nebylo. Ochotnictvo však po prvním nárazu se zastavilo v ústupu před těmito okolnostmi a počalo pomalu a těžce znovu sbírat své síly. Ochotnictvo tvoří nové soubory ještě teď a potrvá to drahounou dobu, než budou rány, způsobené odchodem členstva, zaceleny. V pohraničí byly nebo jsou poměry již lepší. Tam po prvním odstranění největ-

**Předsednictvo
I. sjezdu
čs. ochotnictva
v Praze
10. listopadu 1946**

Od leva:
Fr. Kubr.
(za ŮRO),
Š. Čáp
(III. mstar.
ŮMDOČ),
O. Minářík
(kult. ref. dtto),
Ivan Turzo
(úr. podpreds.
ŮSOD),
Dr. Ján Marták
(preds. ŮSOD),
Jos. Hudeček
(star. ŮMDOČ),
min. informací
Václav Kopecký,
Jan Drda
(za Syndikát
česk. spisov.),
Felix Buřil
(gen. taj.
ŮMDOČ)

ších starostí rodinných i veřejných vznikaly nové, nebo se obnovovaly staré divadelní spolky, posílené herci z vnitrozemí. V celku se situace podstatně zlepšila a ochotnictvo vstupovalo do celostátní soutěže letošního roku již posíleno, i když ještě zdaleka ne tak zdravé, jak by bylo žádoucí.

S těmito vnitřními nesnázemi by si však naše ochotnictvo dovedlo a dovede poradit. Mnohem těžší byly vlivy a překážky vnější, které odstranit není jen prací ochotnictva. Celé naše divadelnictví trpělo a ve značné míře trpí ještě dodnes velkou roztržitostí. Byla zde snaha brzy po květnové revoluci vytvořit jednotnou organizaci ochotnickou, byl zde vytvořen, jako volné sdružení, Ústřední výbor ochotnictva. K sloučení však nedošlo, i když naše Matice se o to všemožně starala.

Sloučit ochotnictvo se nepodařilo ani ministerstvu školství a osvěty, které se o to snažilo, a tak vidíme, jak se tento Ústřední výbor po čase rozchází.

Naše ústředí, naše Matice však nemohla zůstat v nečinnosti. Naše spolky tonuly v nejistotě, neboť jedna nesmyslná zpráva byla vyvracena druhou. Naše ochotnictvo chtělo pracovat a proto Ústřední Matice dává příkazy k dalšímu školení ochotnictva, k soutěžím, k organizačním a uměleckým pracím. Sama pak nazývá další styky na všech stranách. Jako první organizace vůbec ujednává s bratry Slováky, s „Ústrediem slovenských ochotníckych divadiel“ úmluvu, která vytváří „Ústřední výbor československého ochotnictva“. Kladný poměr obou našich organizací není vyjádřen jen schůzemi tohoto výboru. Měli jsme mezi sebou bratry Slováky na letošním Hronově, kde se velmi úspěšně uvedli, máme je mezi sebou dnes, početně zastoupené, aby tím nejlépe potvrdili, že úmluva není jen papírovým dokumentem, ale opravdovým skutkem. Jasně se nám rýsuje cesta, po které chceme jít. Bratrská spolupráce ochotníků obou národů našeho státu vytvoří postupem času jednotu ve všech otázkách ochotnických. A tuto jednotu vyjadřuje dnes jasně I. sjezdem československého ochotnictva, který svolal právě tento Ústřední výbor čs. ochotnictva, reprezentující ochotnictvo ŮMDOČ a ŮSODu nejen před veřejností československou, ale i za hranicemi. Ochotnictvo české i slovenské, ŮMDOČ a ŮSOD, dvě nejstarší organizace ochotnické s tradicemi, které oběma slouží jen ke cti, prokazují svými výsledky vážnost a cílevědomost své dlouholeté práce. Staví se k sobě bok po boku, Čech vedle Slováka a budují nerozborné zá-

měl-li žít Aleš, musil zajít Brožík, měl-li se rozmoci Šalda, musil ustoupit Vrchlický atd. atd.

Podobně bylo také s Tylem. Aby byli tylovci ochlazení, vytáhla se na jejich „modlu“ nespravedlivá kritika K. Havlíčka-Borovského, kterou její původce sám hned po roce odčinil tím, že Tyla požádal za příspěvek pro „Českou včelu“ (právě před sto lety přinesl jmenovaný list Havlíčkův zdarilou nově Tylovu „Od Nového roku do postu“). Aby se mohla zachovat „legenda“ o „kritickém“ stanovisku Havlíčkově k pracím Tylovým, umlčovalo se vše, čím si Havlíček po roce 1845 usmíroval Tyla, přesvědčiv se, že česká veřejnost, na př. i sama Božena Němcová zcela po právu odsuzuje pověstnou kritiku „Posledního Čecha“ jako předšurný projev spisovatelské závisti.

Český národ, zejména jeho vlivní zástupci, nechal se obalamutit a následek toho nepěkného stavu byla kletba, o jaké pěl Hálek ve svých „Večerních písních“, rovněž zatracovaných nesvědčomitou kritikou ješitných obrazoborců: Bůh se rozhněval na národ a podle Hálkovy písně nového Tyla již nestvořil.

Přesto trvá naše žurnalistika a s ní ovšem většina národa na svém nespravedlivém stanovisku k velikému Tylovi. Uvedu příklad: na letošní červenec připadalo 90. výročí smrti Tylovy i Havlíčkovy. Na Havlíčka se vzpomínalo ve všech redakcích, přivlastňovala si ho každá strana oslavnými články, někdy docela neoprávněnými, zato téměř zapomenuto na Tyla, neméně statečného Čecha a také mučedníka, tím většího, že jeho škůdcové vyšli z vlastních krajanů, nikoli tedy ze zapřísáhlých nepřátel, neboť rány Brutů bolí vají nejvíce.

Je dostatek známo, že jasné období nebojácného pokračování v šlépějích velkého vzoru Josefa K. Tyla uzavřeno Šamberkovým „Podskalákem“ a snad ještě „Našimi furianty“ Ladislava Stroupežnického, v jejichž osobách i v pěvních vložkách nalézáme milé

ohlasy osvědčeného vlivu tradice tylovské, později však — v letech devadesátých i dalších — přešlo se na jinou kolej, kterou určily nové směry, a následkem byl, že si musila lidová divadla vypomáhat, nechtěla-li živořit, takovými „kýči“, proti nimž se nyní brojí.

Mají-li naše divadelní poměry ozdravět, nezbude než vrátit se na cestu, která opuštěná v letech devadesátých, kdy počala naše jednostranná kritika české obecnosti „převychovávat“ a usilovat o „zmodernisování“ českého jeviště.

„Co je ryzí, zůstane vždycky moderní“, prohlásil náš Jaroslav Vrchlický a tak přijde bohdá do módy znovu to, co si vynucuje svými požadavky a zálibami náš lid, jehož hlas nebývá sice vždycky „vox sancta“, jak napsal Tyl, který však v divadle odevždy hledal i nalézal svoje potěšení a povzbuzení.

Prohlásil-li redaktor Brousil, že je třeba v divadelnictví návratu k Tylovi, dodávám k tomu ze svého, že Tylovův duch, povznášející, naveskrz ušlechtilý, musí proniknout všemi vrstvami národa, aby se zevšad ozývaly radostný zpěv a hudba, nejmocnější to projevy vnitřního souladu a radostné nálady, neboť „nejstrašnější kletbou je, když Bůh odejmul zpěvy“.

(Pozn. red.: Otiskujeme, aniž ovšem čeho slevujeme ze svého záporu k současným bezcenným operetám a t. zv. „hrám se zpěvy“.)

Ze sjezdového a festivalového pořadu.

č. t. (z l., v š.) a R d v.

Praha hostila minulé dny zástupce ochotnictva ze všech zemí českých i ze Slovenska, Jugoslaviie a Lužice, aby se účastnili závěru oslav 60. výročí ÚMDOČ. Na 400 jich bylo přítomno sobotnímu (9. listopadu) společ. večeru v sále Plodinové bursy, kde pořadatelstvem připraven pořad zpěvu, recitací, hudby a tance.

V neděli (10. listopadu) dopol. zasedal ve Smetanově síni Obecního domu I. sjezd čs. ochotnictva, svolaný Ústř. výborem čs. ochotn. (ÚMDOČ a ÚSOD). Před zcela obsazené její prostory usedlo na podiu předsednictvo sjezdu a v jeho středu ministr informací Václav Kopecký. Po varhanní ouvertuře Milana Šlechty a příležitostné recitaci Věry Pavlové zahájil sjezd slovenský předseda Ústř. výboru Dr. Ján Marták z Turč. Sv. Martina. Gen. tajemník ÚMDOČ Felix Buřil při uvítání hostů pozdravil především ministra Kopeckého a k jeho pozdravu se bouřlivým potleskem připojilo celé shromáždění. Mezi dalšími hosty uvítán kult. atašé jugoslávského velvyslanectví Dr. Oton Berkopec, zástupci ústř. úřadů a veřejných i kulturních korporací, krajanská skupina z jugosl. Daruvaru a lužická družina „Domovina“ z Budyšína. Vše byl pozdraven čestný člen a dlouholetý starosta ÚMDOČ dr. Fr. Herman a choť zesnulého býv. starosty ÚMDOČ Jul. Mitlöhnera. President republiky zaslal sjezdu písemný pozdrav a omluvu své nepřítomnosti. Stejně učinili předs. ÚNS Jo-

klady pro výchovu nového člověka, jehož smýšlení, vypěstované v zásadách státně politického uvědomění, zamezí pro vždy kulturní reakcionářství a jenž v boji proti fašismu a nacismu položí raději život za demokratické ideály své svobodné lidové republiky, než by dovolil novou potupu vlasti. Věříme, že jednota přinese prospěch kulturnímu životu naší republiky, neboť se vynasnažíme státi se nejpilnějšími pracovníky na poli lidovýchovném.

ÚMDOČ však neopustila myšlenku sblížení se všemi korporacemi, které mají mimo svůj hlavní program i hraní lidov. divadla. Na základě toho byly navázány styky s Československou obcí sokolskou, její divad. komisí, s kterou řešíme vymezení pracovních úseků a styčných bodů organizačních i uměleckých. Vynasnažíme se v nejkratší době upravití vzájemný poměr s divadelní komisí závodních divadel Ústřední rady odborů, Svazem čs. hasičstva, Svazem české mládeže i ostatními organizacemi. Pracujeme ve vzájemném pochopení snah a nejužších přátelských styků se Svazem dělnických divadel v Plzni, který se projevil velmi kladně zvláště v okruhu plzeňského okrsku, kde společné akce, ať školení, soutěže nebo představení jsou potvrzením dobrých vztahů.

Jedním z nejkrásnějších přínosů k likvidaci všeho, co jakýmkoliv způsobem ztěžuje práci divadelní, je upravení vzájemného poměru ochotnictva a herectva profesionálního. ÚMDOČ se snažila již delší dobu dosíci schůzky se zástupci profesionálního herectva. Byl to však Svaz českého herectva, což nutno zde veřejně konstatovati, který dal základ k uskutečnění požadované jednoty svoláním všech korporací, hrajících divadlo, k společné schůzi. A tak 29. září 1946, pevně v to doufáme, se stal významným dnem v historii českého divadelnictví, neboť toho dne byl ustaven Divadelní svaz. V jeho čele stojí předseda-profesionál, režisér Národního divadla Munclinger. Jeho presidium, složené ze stejného počtu ochotníků a profesionálů, na kterém ÚMDOČ participuje prvním místopředsedou a ÚSOD druhým místopředsedou, veřejně zaručuje rovnocennost a rovnoprávnost ochotníků s profesionály. Již prvé náznaky a program, nastíněný předsedou Munclingrem, jakož i podněty zástupců sdružených útvarů nasvědčují, že zde může býti vytvořena na podkladě spolkovém organizace divadelnická, která rázným a rozhodným, při tom rozumným, prozíravým, cílevědomým postupem zasáhne s největší vážností nejen do života divadelního, ale musí býti svými požadavky a návrhy respektována při tvoření divadelního zákona, který se stane základem nové divadelní práce a který odstraní všechno, co dělá z divadla otázku výdělečnou a umrtvuje činnost uměleckou. Výsledek práce Divadelního svazu záleží však nejen na jednotlivých členských útvarech, ale na každém divadelním spolku a divadelní společnosti, které ukázněně, s pochopením pro vydané příkazy budou plnit společná ujednání a pomohou vytvořit jednotlý celek, který pomůže odstranit všechna nedorozumění, nezdravou revnivost i osočování a vzájemnou podporou a pomocí se budou doplňovat. Ústřední výbor čs. ochotnictva stojí pevně za Divadelním svazem, neboť v něm vidí splnění myšlenek společné práce divadelníků profesionálních a ochotnických. Nemáme ochotníky, nemáme profesionály. Máme jen divadelníky, jejichž jediným zářným cílem je předváděti našemu lidu divadlo vysoké dramaturgické úrovně, řízené vyspělými režiséry, hrané uvědomělými herci na jevištích, dokonale technicky vybavených a vypravených nejlepšími výtvarníky. Jen tak splníme úkoly, které jsme na sebe vzali a které divadelnictví má.

Snažíme se krok za krokem, abychom se tomuto cíli přiblížili. My ochotníci si díl, na nás připadající, ujasňujeme. Víme, že musíme býti nepostradatelným doplňkem divadla profesionálního. Musíme proniknouti až do nejmenších vesnic a dědin, abychom probouzeli lásku k našemu divadlu, abychom je seznámili s poklady myšlenek našich dramatických spisovatelů, abychom potěšili, učili, vzdělávali, stali se pokračovací školou života, která by bezpečně vedla náš lid. K těmto úkolům se musíme dokonale připravovat. A my se připravujeme. Povinné školení našeho ochot-

I. sjezd československého ochotnictva v Praze 10. listopadu 1946.

(Pohled do zcela vyplněné prostory Smetanovy síně Obecního domu hl. m. Prahy; první zprava: choť zvěčnělého starosty ÚMDOČ Jul. Mitlöhnera)

nictva, s porozuměním spontánně přijaté, musí nám stále a stále vychovávat nové herce, nové režiséry ve školách I. a II. stupně. Vyšší divadelní škola III. stupně musí nám dodávat dostatečný počet učitelů, kteří by vypěstovali divadelní dorost, aby se stal našim pokračovatelem. Nestačí jen láska, obětavost, nezištnost, abychom se stali rovnocennými partnery hercům profesionálním. Není každý obdařen božím darem herecké, výtvarnické a režisérské umělecké tvořivosti. Musíme nedostatek nadání doplňovat odborným školením. Vedle profesionální konservatoře dramatické budujeme školství ochotnické, které se stane nezbytností a samozřejmostí každému, kdo jednou bude chtít být ochotnickým divadelníkem. Myšlenka ochotnická, která vyšla z podstaty lidu, z jeho touhy po tvůrčím se vyjádření, musí býti povznášena a pěstována tak, aby získané členství v některém ochotnickém souboru bylo vyznamenáním tomu, kdo byl přijat do naší velké ochotnické rodiny. Vzděláváním se, poučováním, hledáním nových cest bude a musí být postupně vytvořena ochotnická dramaturgie s pevnou linií, která by šla souběžně s dramaturgií profesionálních divadel a současně by ji doplňovala. Dramaturg je profesionálnímu divadlu samozřejmostí. Zde pokulháváme a vyrovnáme se tím dříve, čím rychleji se tento požadavek stane samozřejmostí všem našim členským složkám. Stejnou samozřejmostí pro každého ochotnického herce musí býti dokonalé ovládnutí jevištní řeči. Musíme spolupracovat na očistě mateřského jazyka, který je naším nejdražším národním majetkem. ÚMDOČ zahájila boj o očistu jevištní řeči na ochotnických jevištích již před několika lety a tento boj se stal našim základním požadavkem a hlavním předmetem při každém školení ochotnictva a při soutěžích. Chceme

za David, nám. předs. vlády Dr. Petr Zenkl, min. průmyslu Boh. Laušman, min. spravedlnosti Dr. P. Drtina, min. zdravotnictví, prof. Dr. A. Procházka, velvyslanec Velké Británie Nichols, velvysl. Spoj. států Steinhardt a deleg. náměstek primátora hl. m. Prahy Dr. Lad. Pičman.

Starosta ÚMDOČ Jos. Hudeček promluvil pak v této své funkci, stejně jako Dr. Ján Marták, ve funkci předsedy ÚSOD v Turč. Sv. Martině. Kult. ref. ÚMDOČ prof. Otto Minářik přihlásil hnutí k dvouletému budovatelskému plánu vlády republiky Českosl. a místopředs. ÚSOD, řed. stát. Komorního divadla v Turč. Sv. Martině Ivan Turzo odůvodnil požadavek zákonného zajištění této vrcholné a jediné ochotn. organizace na Slovensku.

Poté, uvítán znovu hlučným potleskem shromáždění, ujal se slova ministr Václav Kopecký. Jeho srdečný projev — stejně jako projevy a pozdravy ostatních přihlášivších se hostů — přinášíme v doslovném znění. Byli to zejména: Dr. O. Zich za ministerstvo školství a osvěty, Dr. Stan. Mojžíš-Lom za Českou akademii věd a umění a dramat. spisovatele, řed. Komické zpěvohry Ant. Holzinger za Svaz česk. herectva, za Div. svaz jeho předs. Jos. Munclinger, režisér opery Nár. divadla, za liter. a div. odb. Čs. rozhlasu spis. Dalibor Chalupa, za Syndikát čes-

kých spisovatelů red. J. Drda, za Spolek česk. spis.-belletr. „Máj“ dram. spis. Rich. Havelka, za Masarykův lidových. ústav předs. jeho Loutkářsk. soustředění Dr. Jan Malik a za div. referát ÚRO Fr. Kubr.

Ze sjezdu byly poslány pozdravné telegramy panu prezidentu republiky, předs. ÚNS Davidovi, předs. Slovenské Nár. rady, předs. vlády Kl. Gottwaldovi, předsednictvu sboru slov. pověřenců, ministrům Janu Masarykovi, prof. Dr. Jar. Stránskému a B. Laušmanovi a slovensk. pověřencům školství a informací.

Schválená sjezdová resoluce s formulovanými požadavky čs. ochotnictva, vytýčenými předtím v projevech funkcionářů, otiskána zde rovněž v doslovném znění.

Celý následující týden od 10. do 17. listopadu uspořádán na scénách Činohry 5. května (býv. Velké Operety v Dlouhých třídě) a Komické zpěvohry v Karlíně lidový divadelní festival z představení českého, moravského a slezského vítěze posledního kola letošní hronovské soutěže, k nimž připojena představení souboru slovenského, který sice vystupoval na Jiráskově divadle v Hronově, ale soutěže ještě pro tentokrát se nezúčastnil, souboru celostátního a nově Lužických Srbů.

Nejlepším českým souborem byl Spdo. „Karel Hynek Mácha“ z Litoměřic s Čapkovou hrou „Matka“, jejíž předchozí přemíra repris (také na Slovensku) vedla však k zřetelně nepříznivým důsledkům jisté povrchnosti a citové prázdnoty, stejně jako tomu bývá i u herců z povolání.

Slezské divadelní sdružení „Frant. Sokol-Tůma“ z Ostravy přivezlo drama tohoto autora „Gorali“ ze života lidu na národnostní výspě českého Těšínska s rázovitými typy a vzrušivě napínavými situacemi. Podání ostravských po těchto stránkách i pokud šlo o zvláštnosti nářečí bylo velmi účinné.

Lužickosrbská hra Jurji Kubšćana „Naš statok“ z časů války třicetileté zejména myšlenkově silou lásky k rodnému prostředí připomínala díla naší rané doby probuzenské a tak také byla prostými a jednoduchými prostředky vybavena Džiwardlowou skupinou „Domowina“ z Budyšinja.

Soubor Slovenského spevokolu z Turčansk. Sv. Martina uplatnil v starší, leč dějovým podkladem, zvláště jeho morálním zaměřením snad až příliš „moderně pokrokové“ hře Joz. Gregora-Tajovského „Statky-zmätky“ nejen krajové bohatství národopisných prvků, ale i libozvučnost své mateřštiny.

Jiráskův „Gero“ z dějin zániku Slovanů polabských, obsazen předními členy českých spolků, je varovným mementem příslušné slovanské nesnášlivosti dnešku i budoucnosti. Režie dala hře — oproti autorovu dodržení historické pravdivosti — časovou tendenci v úpravě textu i inscenace, jež však není provedena do důsledků.

Posléz moravské představení Spdo. „Tyl“ z Přerova s Němečkovou hrou „Rukopis času“ ukázalo nejvyspělejší divadelní soubor letošní soutěže v charakteristických znacích dokonalého sladení jednotlivých výkonů i celkové souhry.

a budeme svou krásnou řeč bránit ze všech sil. Že to nejsou planá slova, o tom mluví tradice ochotnictva a jeho práce, která již několikrát ochránila náš jazyk před zánikem a pomáhala při jeho znovuvzkříšení. Bojujeme a budeme proto bojovati proti každému, kdo by naši řeč snižoval, vnášel do ní kazy, ji znečišťoval, ať je to autor, který nám dodává dramatický text, aniž by se snažil vyhovět všem požadavkům gramatiky, nebo nakladatel, který se nepostará o gramatickou úpravu hry, nebo herec, který na jevišti „švadroní“. Odstraníme divadelní brak z našeho repertoáru, za což nám musí ručit dramaturgové a režiséři. Nedovolíme na našich jevištích provozovat t. zv. operety, dobré jen k ohlupování návštěvníků divadel, neboť jsou bez jakéhokoliv přínosu uměleckého. Nestrpíme, aby na našich představeních náš herec se prohřešoval proti zákonům správné jevištní řeči. Tady budeme postupovat tvrdě zvláště v našich soutěžích. Víme, že naši herci mají mnohé chyby herecké, tak jako naši režiséři, výtvarníci a všichni ti, kdož s námi vytváří ochotnické divadlo. To chápeme a dovedeme odpustit, neboť to je věc talentu, osobního nadání. Nemůžeme a nebudeme však promíjet výběr špatných nehodnotných her a musíme odsoudit nedostatky v jevištní řeči. To už není věcí talentu a nadání, to je projev neúcty, nelásky k pokladu národa a ten, kdo jej nemiluje, nemá mezi námi místa.

Naše práce je věnována našemu lidu — z kterého ochotnické divadlo vyrostlo, aby ukojilo jeho touhu po tvůrčí práci. Obracíme se nyní k svým spoluobčanům, abychom jako šťastnější, obdařeni jiskřičkou divadelního nadání, pozvedli jeho duševní úroveň, vedli ho k ušlechtilé zábavě, poučovali a vzdělávali. Krásnými příklady z dějin i dnešního života, vtělenými do divadelních her, probouzí a upevňuje v našem lidu lásku k vlasti a národu, učí jej bránit svou a svůj stát.

Ochotnické divadlo, divadlo lidové soustřeďuje ve svých spolicích příslušníky všech politických stran bez rozdílu. Ochotnické divadlo slouží všemu lidu bez ohledu na jeho politicko-stranickou příslušnost. Tím je dána jeho přísná politická nadstranickost, kterou musíme vždy a do důsledků chránit a obhajovat, neboť tím je zaručena jeho existence a tím spíše může plnit úkoly, které kulturnímu divadelnímu životu zaručuje vládní košický program, za kterým stojí všech 250.000 našich ochotníků.

A toto uvědomění nás naplňuje touhou být kladným činitelem při plnění úkolů, stanovených dvouletým vládním plánem, ke kterému se do jednoho hlásíme a jako součást ustaveného Divadelního svazu chceme všemi silami spolupracovat při plánování kulturního dění v našem státě a pomoci při budování nové republiky. Opravňuje nás k tomu tradice ochotnictva, opravňuje nás k tomu i 60leté trvání Ústřední Matice divadelního ochotnictva českého, jubileum, kterého vzpomínáme právě letošního roku mimo jiné i slavnostním divadelním festivalem, který dnešního dne zahajujeme a na kterém se představí soubory z Čech, Moravy, Slezska, Slovenska a Lužice, aby prokázaly pracovní schopnost ochotnictva, jeho divadelní úroveň a vyspělost, národně politickou jednotnost v práci a nazírání na divadlo a vše, co s ním souvisí.

Divadelní festival, pořádaný zde v Praze, má však ještě jiný účel: Přesvědčit všechny ty, kteří jsou rozhodujícími činiteli v řešení otázek divadelních, že máme v naší republice hnutí, které nemá obdoby na celém světě. Že je zde jen v Ústředním výboru československého ochotnictva přes 250.000 nadšených a obětavých pracovníků, kteří nezištně a s láskou se snaží doplnit úkoly herectva profesionálního všude tam, kam z jakýchkoliv příčin nemůže divadlo profesionální zasáhnout. Je zde na 3000 ochotnických spolků, které vlastní svá jeviště, divadelní sály, kamenná divadla s moderním technickým vybavením, vybudovaná převážnou většinou bez subvencí, z vlastních prostředků, získaných divadlem, jako důkaz, že finanční prostředky, získané divadlem, se vrací zase jen divadlu, t. j. službě lidu. Vyrostl nám zde i činitel národohospodářský, s kterým nutno počítat, všimneme-li si, že naše soubory jen na autorských poplatcích zaplatily v jednom roce Kčs

Postavy: Hrabě Thietmar (Lad. Lhota, Mitlöhnerova družina „Vlast“, Praha XIII.) - Hrabě Rothulf, Gerův bratranec (Boh. Beneš, Druž. div. ochotníků, Zbraslav) - Sigifrid, syn Gerův (Václ. Neužil, Druž. divad. ochot., Zbraslav).

822.175.—, za zakoupené knihy a divadelní hry Kčs 480.022.—, na daních a dávkách Kčs 657.390.—, na dobročinné účely vyplátily Kčs 813.194.—. Sehrály 7801 hru, z toho 7313 původních. Při tom zaměstnávají truhláře, krejčí, dekoratéry, malíře, hudebníky a řadu jiných pracovníků, kterým jsou vydatným finančním zdrojem. Přinášejí hospodářský prospěch městům, obcím pořádáním soutěží okrskových, krajových a zemských. Je proto nepochopitelné, že toto hnutí bylo přehlíženo. Nemůžeme to dnes už jen mlčky a trpně snášet. Musíme pátrat po příčinách. Musíme hledat původce a odstranit je. Věděli jsme, že nedorozumění mezi ochotnictvem a profesionálním herectvem neprospívá divadelnictví. Tato překážka je odstraněna. Divadelní svaz se bude opírat o ochotnické divadelnictví tak, jako ochotníci budou vidět v Divadelním svazu svoji oporu, která bude jejich zájmy hájit a uplatňovat. V první republice a za okupace byrokratické úřady nenalezly a nechtěly nalézt kladný poměr k této kulturní složce. 5. květen revolučním zásahem odstranil tento systém a vláda lidu zaručuje nám nové názory na ni.

Zemské osvětové rady a státní osvětová péče vyrostly z vůle lidu jako podporovatelé lidového hnutí osvětového. Již název „osvětová péče“ dokazuje, že má být pečováno o hnutí osvětové z popudů, vycházejících zdola, z lidu a že není možný zásah, který by nepřihlížel k potřebám a hlasům těch, kteří spolupracují na této osvětové péči o lid. Ochotnictvo je si toho plně vědomo a do důsledků bude hájit, co mu lidová forma svobodné republiky přinesla jako nejkrásnější ovoce: z vlastní vůle pečovat o svoji osvětu. A věří, že úřady, jako vykonavatelé vůle lidu, budou mu v jeho snažení nápomocny. Řekl jsem, že musíme pátrat po příčinách, které zabraňují plnému rozkvětu naší činnosti. Musíme nalézt tedy i důvody, pro které Jiráskovy Hronovy jsou stále pokládány za záležitost čistě ochotnickou a nepřiznává se jim význam celonárodní, přes oficiální návštěvy zástupců vlády a státních kulturních činitelů. Jiráskovy Hronovy, tak jako oslavy 60 let ÚMDOČ, získávají záštitu ministerstev. Ale celostátní význam jim nechce být přiznán. Přesvědčili jsme se o tom, když jsme pro letošní Jiráskův Hronov žádali o záštitu pana presidenta republiky a jeho kancelář po dobrozdání ministerstva školství a osvěty nám ji odpřela, ačkoliv již v roce 1937 Jiráskův Hronov záštitu pana presidenta měl.

A přece se snažíme přesvědčit o velkém a dosud nevyužitém propagačním materiálu, který zde v ochotnickém hnutí je a kterým se můžeme směle před cizinou pochlubit. Máme opět navázány styky a jsme ve spojení s Amerikou, Anglií, Sovětským Rus-

Na závěr pražského ochotnického týdne uspořádáno ve velkém sále Městské ústřední knihovny v neděli dne 17. listopadu 1946 slavnostní valné shromáždění ÚMDOČ. Starosta Josef Hudeček vzpomněl v úvodu posledního slavnostního sjezdu před desíti lety a s potěšením mohl konstatovat, že úkoly, které si tehdy ochotníci položili, byly přes tíživost doby splněny. Nejdůležitějším z těchto úkolů bylo ochotnické školení ve školách prvního, druhého a třetího stupně. V prvním stupni bylo školení povinné, v dalších dobrovolné. Dalším důležitým úkolem, který byl rovněž splněn, zejména v Čechách, bylo vybudování organizace ochotnictva podle podrobného plánu. Během dvouletky bude tato organizace dobudována také na Moravě a ve Slezsku. V dalším průběhu své řeči vzpomněl star. Hudeček šesti těžkých okupačních let a zdůraznil, že český ochotník za války nezklamal. Dával lidu to nejlepší, co mohl, čistý, krásný český jazyk. Po revoluci setkali se ochotníci s mnoha těžkými problémy. Organizační síť zakolísala, neboť mnoho členů z vnitrozemí odešlo do pohraničí, kde opět byly založeny nové spolky. Zároveň nastal odklon obecnictva od divadla, který byl sice předvídan, nikoliv však v takové míře. To všechno nesmí však ochotníky odradit od jejich práce. Rečník apeloval na všechny členy ÚMDOČ, aby si byli vědomi toho, že český ochotník musí vždy stát v čele kulturního života státu.

Nejpodstatnější částí projevu starosty ÚMDOČ bylo oznámení, že čeští ochotníci se budou snažit svolat na dohlednou dobu pracovní sjezd ochotníků z celého světa do Československa. Československo má dnes nejdokonalejší ochotnickou organizaci ze všech zemí a má tedy nejlepší předpoklady a největší právo k tomu, aby tento sjezd uspořádalo. Na konci svého projevu poděkoval všem, kteří se svou prací přičinili o zdar pražských ochotnických oslav.

Předseda kulturní komise ZNV Antušek zhodnotil pak význam ochotnictva pro národ a odevzdal putovní

cenu České zemské rady osvětové českému vítězi letošní ochotnické soutěže Jiráskova Hronova: Spdo. „K. H. Mácha“ z Litoměřic.

Dávny přítel a rádce českého ochotnictva, red. A. M. Brousil pohovořil pak o některých problémech ochotnického divadelnictví, které přinesla s sebou nová doba. V celku začal svůj projev tam, kde skončil ve své populární knížce „Listy ochotníkům“. Ve svém proslovu zdůrazňoval zejména, že divadelníci musí nyní rozdělit svou pozornost rovnoměrně mezi hlediště a jeviště. Zdůraznil potřebu, aby nový, socialistický kritik prostudoval a vhodnou formou vyjádřil vztah obou těchto faktorů a zejména vliv, který na herce a vůbec na celou divadelní tvorbu vykonává její konsument. Problémy, jimiž se zabývají dnes scény profesionální, jsou shodné s problémy ochotnickými. Dnes chceme dostat do divadla jiné obecenstvo, než to, na němž divadlo stálo dříve. A ptáme se, zda si toto obecenstvo své divadlo udrží?

A. M. Brousil zabýval se dále ochotnickým repertoárem a jeho potřebami. Ochotnické divadlo je lidové po svém původu, ale musí se jím stát i po duchu. Zlidovění divadla je proto možno požadovat i od ochotníků. Je nutno socialisovat probuzenecký program. Přednášející věnoval mnoho pozornosti poměru mezi ochotnictvím a profesionalismem. Upozornil ochotníky zejména na to, aby nepodceňovali morální i technický předstih profesionálů. Jisto však je, že naše ochotnictvo bylo vždy profesionalismu nejlepším líhní a záležitosti nyní jenom na něm, aby se stalo jeho předvojem.

Po zprávách dalších funkcionářů bylo uděleno několika předním pracovníkům nejvyšší ochotnické vyznamenání, zlatá vavřínová snítka, vyznamenání, které bylo zároveň uděleno také několika pracovníkům, kteří padli za okupace, in memoriam.

Při slavnostním shromáždění bylo také vzpomenuo hrdinů práce, kteří položili život na dole Kohinoor a mezi nimiž bylo také 14 divadelních ochotníků z Lomu.

Z telegramů a odpovědí.

Panu presidentu republiky Československé Dr. Edvardu Benešovi, Praha-Hrad.

Pane presidente,

účastníci I. sjezdu československého ochotnictva, konaného dne 10. listopadu 1946 ve Smetanově síni Obecního domu hlav. města Prahy na popud Ústředního výboru čs. ochotnictva (ÚMDOČ a ÚSOD), připamatovávají si Vaše nezměrné zásluhy o obnovení svobodného státu Čechů a Slováků a o vymanění jeho lidu ze smrtelných spárů německého nacismu a projevují Vám svůj vděk, slibující, že tak jako dosud chtějí i nadále věnovat všechny své nejlepší možnosti duchovnímu povznesení širokých vrstev. Tímto povznesením nejhodnotněji se vynasnaží zapojit do dvouletého budovatelského plánu vlády republiky Československé.

Předsednictvo sjezdu.

kem, Jugoslavií, Francií a Švédskem. Naše činnost, organizační stavba i výsledky naší práce pronikají do zahraničí a stávají se tam vodítkem pro tvoření ochotnických organizací jiných národů podle našeho vzoru. Žádají od nás pokyny a vyzývají se na naši praxi a zkušenosti.

Jsou v začátcích, ale jejich propagační materiál svědčí o tom, že jsou ve své činnosti velmi účinně podporovány. Nám však k této propagaci dosud chybí prostředky. Věříme však, že příslib pana ministra informací Kopeckého odstraní i tuto překážku. Buďe nám pak umožněno i znovuvytvoření mezinárodní unie ochotnické, kterou jsme měli již před válkou a v jejímž čele stál starosta ÚMDOČ. Snažili jsme se již o to svoláním mezinárodního sjezdu a mezinárodního festivalu. Nedošlo k tomu pro dosud neurovnané poválečné poměry a obtíže pasové. Nevzdali jsme se této myšlenky a uskutečnime ji, jakmile to mezinárodní situace dovolí.

Navazujeme též styky s našimi spolky v zahraničí a staráme se zasláním knižního materiálu o zachování jejich národního charakteru, mateřského jazyka a udržení spojení s vlastí.

Těžko se po tom všem vyslovuje, že přes veškerá naše úsilí a sliby, nám davané, nemáme v Praze ochotnické divadlo, kde bychom mohli soustředit svoji práci a kde bychom mohli prokázat vyspělost ochotnictva nejen pražské veřejnosti, kulturním činitelům, ale i cizím návštěvníkům-zájemcům, kteří do Prahy zavítají. Dvěšestpadesátitisícové hnutí nemá však ani svůj ústřední dům, ve kterém by našlo vhodné umístění pro kanceláře, odpovídající velikosti této organizace. Mnohé se nám vytýkalo a často oprávněně. Ale nikdo se nestaral o poměry, v jakých žije na příklad pražské ochotnictvo a z jakého prostředí je celá tato organizace řízena.

Proto byla vypsána daň z hlavy, proto bylo nařízeno našim členským spolkům povinné odevzdání výtěžku z jednoho představení pro akci „Ochotnictvo sobě a lidu“, abychom mohli říci: Prosím, máme provozní kapitál, ale nemáme v Praze divadlo, nemáme kanceláře. Věnujte ochotnictvu jeden z vyvlastněných nacistických domů, který by po úpravě splnil naše požadavky alespoň do té doby, než budeme moci vystavět vlastní ochotnické divadlo.

Ochotnictvo čekalo a věřilo, že jeho práce mluví za něho a že spravedlnost bude naplněna. Nedočkali jsme se a proto jsme byli nuceni pozvednouti svého hlasu, upozornit na ochotnictvo, jeho práci a na vše, co by ji pomohlo zlepšit a zdokonalit. Věříme, že ministerstvo školství a osvěty a ministerstvo informací jako ministerstva, která obhospodařují kulturní statky našeho národa, právě tak jako politické strany a kulturní instituce sledují naši těžkou situaci a pomohou při řešení naznačených otázek.

A na vás, vážení přátelé, jsme chtěli, abyste slyšeli zprávu o celkové situaci ochotnictva, zhodnotili správnost našich důvodů a požadavků. Proto byl svolán I. sjezd čs. ochotnictva. Ale také z toho důvodu, abychom se navzájem posílili, abychom si vlili do svých srdcí víru ve splnění našich ideálů, abychom si dodali chuti k práci, oživili v sobě lásku a nadšení pro myšlenky Tylovy, abychom si uvědomili, že naše ochotnické divadlo neděláme pro sebe, pro své vlastní potěšení, z ješitnosti nebo sebelásky, z primadonství nebo maloměstáctví, touhy po obdivu, ale proto, abychom náš lid učili kráse a ušlechtilosti, abychom v něm probouzel touhu po vědění a pěstovali lásku k rodné zemi, abychom ho vedli ve stopách ideálů presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka, abychom s ním šli po cestách, vyznačených našim presidentem Budovatelem Dr. Edvardem Benešem a žili všichni ve vzájemné úctě, lásce a porozumění, abychom všichni stáli pevně při sobě a zasloužili se tak o zdar a slávu naší Československé republiky!

C. D 20.087/46.

V Praze dne 16. listopadu 1946.

ÚMDOČ v Praze

Účastníci sjezdu československého ochotnictva, konaného dne 10. listopadu t. r. ve Smetanově síni Obecního

domu v Praze poslali panu presidentu republiky pozdravný telegram.

Podepsaná kancelář prosí, abyste odesílatelům depeše tlumočili srdečný dík páně presidentův.

Za kancelář presidenta republiky (podpis nečitelný).

My a Češi jedno sme.

Panie a páni!

Dr. Ján Marták

Ochotnícky život slovenský začínal a tvoril sa v tom istom ideovom obrodenskom rámci a čerpal s tých istých zdrojov, ako ochotnícky život český. Súčasník Vášho Tyla, slovenský dramatický spisovateľ Ján Chalupka začiatkom tridsiatych rokov predošlého storočia vystúpil ešte pred uvedomelým rozvojom štúrovskej epochy ako vyložený satyrik s jasnou tendenciou nemilosrdne šľahať slovenské meštiactvo a jeho zadubenosť, aká vtedy panovala najmä vo vrstvách, priživujúcich sa tupo ani nie na maďarizácii, ale priam na jej odpadkoch mravných i spoločenských. Spomínam tento zjav prvého nášho uvedomelého dramatika preto, aby som ukázal, že podobne, ako u Váš divadlo malo od prvej chvíle uvedomelého začiatku funkciu uvedomovacia a národnú. Je pre nás cťou, že aj funkciu sociálnu. Isteže nášmu Chalupkovi môžeme ďakovať, že mladé pokolenie štúrovske, ktoré práve začínalo svoje blahodárne pôsobenie v slovenskom živote, malo základ pre svoj repertoár a otázka divadla stala sa veľmi živou. Druhým najhranejším dramatikom týchto našich ochotníkov bol práve Jozef Kajetán Tyl.

Z tohto základu vyvíjalo sa slovenské divadlo vôbec, z toho dobrého a zdravého základu nastupovalo svoju dlhoročnú trnistú cestu v ústrety čím ďalej tým zúrivejšej maďarizácii, až sa stalo v očiach našich úhlavných nepriateľov priam zločinnou činnosťou. Slovenské ochotnícke divadlo prešlo do roku 1918 kalvário utrpenia a po zatvorení Matice slovenskej a potom na sklonku storočia i začiatkom storočia nového ochotnícke divadlo bolo už temer jedinou skrýšou a jediným miestom slovenského slova, ako nám ho v dramatickej tvorbe podávali naši spisovatelia, najmä Palárik, Záborský, Urbánek, Gregor-Tajovský a iní mladší. Národ bez jedinej školy, bez jediného kultúrneho spolku, ktorý by režim nehlušil a bez jedinej verejnej inštitúcie, ktorá by sa bola mohla nerušene starať o účinne organizovaný kultúrny život slovenský, hľadel na svoje ochotnícke javisko ako na poklad, ako na znak, že slovenské slovo ešte žije. Nie div teda, že hľadel naň ako na svoje divadlo národné i vtedy, keď sa muselo hrať za nepredstaviteľného teroru a keď si nielen jeho usporiadatelia, lež i účinkujúci museli odnášať ťažké perzekúcie.

Slovenské ochotnícke divadlo nadobudlo si teda na Slovensku jedinečné zásluhy mravné a slovenský národ ctí si ho ešte i teraz. Ono podmienilo i vznik divadla profesionálneho a naše profesionálne divadlo si ho doteraz ctí a váži a pomáha mu tak, ako ochotnícke divadlo pomáha divadlu profesionálnemu.

Hneď po prvom našom oslobodení a po oživotvorení Matice slovenskej slovenské ochotnícke divadlo našlo plné porozumenie a záštitu u tejto ustanovizne a Ústredie slovenských ochotníckych divadiel organizovalo sa pod protektorátom Matice slovenskej. Teda dva mravné, veľmi mocné momenty posobili pri tvorení tejto organizácie.

Vlastné mravné zásluhy ochotníckeho divadla a veľká mravná váha kedysi kruto ubitej Matice slovenskej. Tieto mravné momenty posobia až do dneška tak mocne, že na Slovensku toto jediné ústredie požíva úctu dôveru nielen každého ochotníka, ale aj každej slovenskej korporácie, takže niet nijakých tendencií tvoriť ústredia pri iných spolkoch a útvaroch a to ani vtedy, keď hranie ochotníckeho divadla majú v svojich stanovách. Ak nejaké pokusy boli, boli odsúdené na neúspech bez toho, že by sa bolo muselo ÚSOD o to nejako zvlášť pričiniť. Túto vec u nás chápu všetci rozumní ľudia i od štátnej kultúrnej správy a niet podstatnejšej obavy, že by ju nechápali aj v budúcnosti.

Za takýchto okolností máme celkom prirodzene eminentný záujem na tom, aby sa situácia podobne upravovala i v krajinách českých a aby i tu všetko ochotníctvo organizovala jediná divadelná inštitúcia, ktorá má divadlo za cieľ a aby sa odstránila tučnosť ústredí pri spolkoch a organizáciách, ktorým je divadlo činnosťou parciálnou, v ktorej budú mať naozaj divadelne pokračovať len vtedy, keď sa zrieknu úplne všetkých mimodivadelných a mimoumeleckých cieľov, ktoré doteraz hraním divadla sledovali. I keby tieto ústredia mali dobrú vôľu robiť divadlo sústavne a odborne, neprichodilo by im nič iného, ako prevziať všetky metódy a spôsob práce od našich ústredí (ÚMDOČ a ÚSOD) a utvoriť tak chaos úplný. Pritom my Slováci nemohli by sme pripustiť, aby spolky a spoločnosti preniesli nám túto hypertrofiu navzájom revniacich ústredí a vyhlasujem tu v mene všetkého slovenského ochotníctva, že by sme sa tejto veci bránili všetkými prostriedkami, pretože v našich pomerne dobrých pomeroch organizovaných pokládali by sme to za začiatok konca pokojnej a sústavnej ochotníckej práce, ako sme si ju vybudovali za 25 rokov jestvovania ÚSOD.

Naopak máme záujem na tom, aby sa i český ochotnícky život organizoval jednotne pod odborným vedením inštitúcie, s ktorou tvoríme ústredný výbor československého ochotníctva. ÚSOD víta preto srdečne prvé náznaky takejto konsolidácie, ktoré sa prejavujú v Divadelnom sväze a ako najkonsolidačnejšie prvky vyzdvihuje, že sa má divadlo chápať ako celok bez ohľadu na to, či ho robia profesionáli alebo ochotníci a že profesionálne i ochotnícke divadlo má sa navzájom v plnom pochopení podporovať. Tak to máme na Slovensku dávno, vlastne od vzniku profesionálneho divadla a uverte, že je to len na prospech oboch. Veríme, že tento začiatok prinesie i dobré pokračovanie a že vybrádneme postupne zo všetkých ťažkostí.

Pre toto sme sa zišli a pre toto žiadame naliehavo porozumenie všetkých kompetentných orgánov štátnych tu i na Slovensku. Preto, aby sa ochotnícka práca mohla blahodárne rozrastať do hĺbky i do šírky. Veď keď naši predchodci za krajne nepriaznivých pomerov v politickej, ná-

rodnej i sociálnej neslobode vládali nám dať priam žiarivé vzory práce, my úmerne k tomu mali sme byť už oveľa ďalej ako sme. A predstavitelia politickej správy slobodného štátu, budovaného po krvavých obetiach nášho ľudu týmto ľuďom a pre tento ľud proste nemôžu ináč, ako všemožne podporovať statočnú snahu zas a len tohto ľudu v širokom rozsahu kultúrne tvoriť. Najširšie vrstvy našich národov zúčastňujú sa ochotníckym divadlom na kultúrnom vzraste, na čo niet analógie a čo by inde radi vyvolať, keby to stálo akékoľvek investície. Preto to, čo mi žiadame v dnešnej rezolúcii, pokladáme za samozrejmosť, ktorá mala byť u nás splnená dávno v predmnichovskej republike.

Pro dvouletý budovatelský plán.

Vzácní hosté, milí přátelé!

České ochotnické divadlo se zrodilo v době nejsilnějšího národního útisku. Bylo vyvoláno v život nadšenými vlasteneckými buditeli, aby — jak čteme v jeho historii: vedeno duchem ideálního vlastenectví burcovalo s jeviště živým českým slovem ospalé, povzbuzovalo liknavé a rozněcovalo u vlažných Čechů lásku k vlasti a k mateřskému jazyku.

Zatím co u jiných — svobodných — národů vzniklo ochotnické divadlo a divadlo vůbec jen z touhy po zábavě nebo po zábavném využití se — rodí se naše divadelnictví z národní potřeby, jako obranný a záchranný činitel českého národního života.

U vědomí tohoto vzniku bylo naše divadlo vždycky pohotově zasahovati v nejtěžších chvílích našeho národa a burcovati české sebevědomí, probouzet národní hrdost a šířit lásku k mateřskému jazyku.

A v dobách zdánlivého klidu střežilo český lid, aby stále ostrážitě a bděle sledoval každé hnutí odvážného nepřitele.

Slova Klicperova, Tylova, Jiráskova a jiných našich vlastenců připomínala stále s ochotnických jevišť blížící se nebezpečí a tak udržovala pohotovost našeho lidu.

Z chudičkových, skrovně zařízených ochotnických jevišť pronikaly myšlenky našich nejvýznamnějších spisovatelů do oddaných srdcí českých diváků, aby je sílily v jejich utrpení a činily schopnými vytrvat v boji za právo a spravedlnost našeho národa.

Jakou vzpruhou je vhodné slovo, znějící s jeviště zmučené duši — poznali jsme za posledních dvou válek — prostý slovný obrat k duši, ochaubující tlakem utrpení, rozbušil srdce, rozproudil krev a mocně posílil k dalšímu odporu a k dalším obětem. Těšíme-li se dnes národní svobodě a národnímu životu, vděčíme za tuto skutečnost také bojovníkům, kteří do duší našich lidí nepřestávali sít símě vzdoru, odporu a síly — neboť zázrak vzkríšení našeho národa byl umožněn spolupůsobením českých vlasteneckých ochotníků.

S pohnutím můžeme v dějinách českého divadla

Manifestujeme za práci, za to, aby sme ju mohli ďalej vykonávať bez rušivých zásahov, aby sme ju smeli viesť zadarmo, po vykonaní všetkých povinností, ktoré od nás žiada naše normálne začlenenie do práce v dennom našom zamestnaní. Nezišli sme sa tu v Prahe na to, aby sme sa hlásili o väčší kus chleba, ale ako všetky pokolenia českých i slovenských ochotníkov, aby sme vyslovili nárok, že bremeno tejto práce v tomto štáte patrí nám.

Máme mnoho dobrej vôle, ako ju mali ochotníci vždy a sľubujeme, že v obnovennej našej slobode chceme byť hodnými pracovníkmi na budovaní drahej nám Československej republiky.

Prof. Otto Minářík, kult. ref. ÚMDOČ

sledovat, jak s počátku řídké řady národních bojovníků houstnou — jak myšlenka ochotnická proniká i do nejmenších míst, takže živná slova zapadají do plodné půdy v malých vískách a samotách. A musíme se obdivovat činorodé práci, úředními činiteli všemožně brzděné a omezované. Za celé půstoletí — před 100 lety v roce 1846 — vyvíjí se bohatá činnost ochotnická ve více jak 120 spolecích, ve známých městech divadelní tradice dneška. A ze statistiky uvádím jen dvě data z roku 1846: V tomto roce projevoval největší činnost Spolek divadelních ochotníků v Dašicích, který v měsíci březnu uspořádal šest divadelních představení — jak čteme v dějinách českého divadla — a každé toto představení byla jiná hra.

Tehdy měli ochotníci k výběru asi 80 českých divadelních her, z nichž nejhranější byla Tylova „Paní Marjánka, matka pluku“.

Po roku 1848 ochotnická práce vlivem mocného tlaku usínala — byla často provozována skrytě — v soukromých bytech, krámech a podobných místnostech. Ale již v krátké době se opět zotavuje k novému a plnému životu. A tu se vidí, že účín divadelní činnosti by byl pro český národ mnohem mocnější, kdyby tato činnost byla organizována a usměrňována.

Tak vzniká ÚMDOČ v roce 1886 — jejíž šedesátiletí dnes vzpomínáme.

Není možné v tomto proslovu vylíčit dějiny působnosti ÚMDOČ od jejího vzniku až do dnešního dne, sepsal nám je do roku 1936 Dr. František Herman, bývalý náš starosta a většině organizovaných členů jsou známy.

Pod vedením ÚMDOČ české ochotnictvo pokračovalo v činorodé práci, pěstující lásku k vlasti, k mateřskému jazyku a při tom napomáhalo k rozvoji české dramatické literatury a českého lidového divadelnictví.

Aby naše ochotnictvo mohlo své úkoly zvládnouti, bylo třeba všechny pracovníky k této činnosti připravit. To se dalo neustálým školením, pořádáním divadelních škol, kursů nebo pouhých přednášek. Ještě dnes vzpomínají naši slovenští bratři na zájezdy matičních činovníků.

Z čelných postav Jiráskova „Gera“, obsazených členy spolků divadelních ochotníků z českých zemí

Dražko,
kníže Břežanů
(Ant. Šimek,
Och. sp. „Jirásek“,
Smířice)

Hatheburch,
sestra Rothulfova
(M. Klimešová,
Čt.-och. sp. „Hálek“,
Praha II.)

Tugomír
z kníž. rodu
v Stodoranech
(Jos. Horský,
„Vlast“, Praha XIII.)

Irmingerd,
dcera Rothulfova
(Věra Pavlová,
Malostr. beseda,
Praha III.)

Želibor,
synovec Tugomírov
(Mirko Kneifl,
Malostr. beseda,
Praha III.)

Když dnes s obdivem přehlédneme vykonanou práci, uvědomujeme si význam jedině organizace, která by podle svých odborných znalostí a zkušeností řídila jedinou celou divadelní činnost v naší vlasti.

Závidíme Slovensku, kde se již k tomuto ideálu dospělo a chceme se v tomto ohledu k nim přiblížit. Sjednání veškeré divadelní činnosti v českých zemích v rukou divadelních odborníků pokládáme za příští údobí vývoje divadelního života.

Žádáme, aby o divadelních věcech rozhodovali ti, kteří se se vši vážností divadlem výlučně obírají, aby z rozhodování o divadle byli vyloučeni ti, kteří se divadlem zabývají jen příležitostně, zpravidla jen proto, aby jim poskytlo finanční prostředky pro nedivadelní účely.

Odborníkem rozumíme pak toho, kdo se k své činnosti poctivě a dostatečně připravuje. Proto ÚMDOČ zavedla povinné školení, aby všechny své členy, kteří chtějí provozovat divadlo, poučila o odpovědnosti, významu a podstatných náležitostech divadelních.

Toto školení, prováděné již několik let, se dnes projevuje nejen v dramaturgii, ale i ve zvýšené úrovni našeho ochotnického divadelnictví vůbec. A jestliže voláme všichni po odstranění divadelního braku, je to proto, že jsme jej již skoro odstranili — ale mnoho divadelních útvarů, stojících mimo kteroukoliv organizaci, neprovozuje divadlo z ušlechtilých snah a výběrem svých her nám výchovnou činnost kazí.

V uvědomělých divadelnicích má náš stát mocné šiky kulturních pracovníků, nezištných a obětavých, kteří nesní o hmotném prospěchu, z divadla jim kynoucího, ale o obětech, které by své zálibě mohli ještě přinést.

Pro sebe nikdy nežádali a nežádají ničeho.

Ale musí požadovat, aby jejich uznávané a významné činnosti byla směrodatnými činiteli věnována pozornost, péče a podpora — jaké si svým významem zaslouží. Pro kulturní zvýšení lidové úrovně jen žádáme: odstraňte všechno špatné a podporujte všemožné dobré!

Ochotnictvo, organizované v ÚMDOČ, pracovalo vždycky pro celý národ. Mělo na mysli zá-

jem celého národa a ne jen jeho části. Neptalo se nikdy na vyznání politické nebo náboženské — žádalo jen poctivé a věrné srdce, schopné lásky k činnorodé práci ve prospěch našeho národa a státu.

Dne 28. října t. r. byl slavnostně prohlášen zákon dvouletého plánu na obnovu republiky.

Tento zákon byl našimi zástupci v národním shromáždění přijat jednomyslně — tato jednomyslnost potvrzuje závažnost, která vyplývá z jeho uskutečnění. Dvouletý plán vyžaduje intenzivní činnost nás všech ve všech oborech našeho konání.

V hospodářské části projevíme svou účast na výstavbě republiky činností ve svém občanském povolání — ale musí nám ještě zbýt dostatek sil, abychom svou povinnost splnili také v části kulturní.

Ukončená válka zanechala za sebou úžasně spousty hospodářské, ale také hrozné spousty mravní. Odstraňujeme ssutiny zbořených budov — musíme se také pustit do odstraňování mravního úpadku. K úkolům, které máme, přistupuje další důležitý úkol. Na něm — a nebojím se tvrdit — závisí splnění dvouletého plánu. Náš stát potřebuje uvědomělých, poctivých a schopných pracovníků, kteří s nadšením a láskou se chopí svého díla. Budit toto nadšení a probouzet tuto lásku je nejvyšším naším úkolem.

Slibme si dnes, že:

1. splníme do všech podrobností své povinnosti k dvouletému plánu,
2. budeme v srdcích našeho lidu udržovat a žít státoctvornou lásku,
3. budeme volit hry, svou mravní úroveň a hodnotou našemu lidu prospěšné a vhodné,
4. budeme i nadále pracovat k sjednocení všech, kteří to s naším státem dobře myslí,
5. budeme budit lásku k mateřské řeči tím, že s našich jevišť bude zaznívat krásná, ryzí a čistá — taková, jaká skutečně je,
6. budeme podporovat dobré české autory, kteří ve svých hrách přinášejí myšlenky, prospěšné našemu státu a národu,

7. Vytvoříme si vlastní samostatnou, nezávislou dramaturgii, která plně vyhovuje účelům, námi hlásaným. Nezapomeňte nikdy, že české ochotnické divadlo vzniklo z nutné potřeby, našeho národa, aby učilo a když je třeba, varovalo náš český lid.

Hleďme kolem sebe s otevřenýma očima, ukazujme době zrcadlo a nakřivenou tvář k prospěchu našich širokých vrstev lidových.

Ve svých řadách zabraňme v zárodku všemu, co by mohlo působit rozvratně a rušit činnost.

Nepěstujme stranickost, ale nahraďte ji státo-
tvorností.

To bud'tež směrnice naší činnosti ve dvouletém plánu.

Chceme-li však je uskutečnit, musíme žádat na směrodatných činitelích, aby nám naši činnost umožnili tím, že nám poskytnou technické pro-

středky k jejímu provozování, t. j. důstojné a významu odpovídající prostředí a podporu, umožňující tuto činnost zdárně vykonávat.

Snažil jsem se shrnouti všechno podstatné, co v nejbližší budoucnosti chceme dělat. K tomu, abychom mohli počítat se zdárným výsledkem, musíme se ovšem poctivě, pečlivě a odborně připravit.

To, čeho žádáme, nechceme pro sebe — ale pro naši lásku — pro lidové české divadlo.

Pro sebe nechceme nic, protože my — a to, prosím, není jen hluchá fráze pro účín — my máme divadlo a všechen náš český lid opravdu a víc než sebe — živelně rádi.

Volám zdar ochotnické činnosti ve prospěch uskutečnění dvouletého plánu! Volám zdar českému lidu, české vládě a prezidentu Budovateli Dr. Edvardu Benešovi!

ÚSOD a jeho zákonité zaistenie.

Vysokostený pán minister, panie a páni!

Nepoviem nič nového, lebo temer všetko, čo sme chceli a mali povedať, sme už povedali a popísali už dávno. Škoda len, že naše reči premnohých nezaujímajú. Pokiaľ sme ticho a pracujeme, chvália si nás ako múdrych spravovateľov duchovných hodnôt našej národnej pospolitosti. Len čo však dožadujeme sa zákonitého zaistenia našej práce, málokde nachádzame porozumenie.

V posledné časy síce badať u nás na Slovensku snahu rešpektovať naše požiadavky a v niekoľkých prípadoch táto snaha pretavila sa aj v skutky. V celku však v trvaní Ústredia slovenských ochotníckych divadiel, teda za temer 25 rokov mohlo sa azda aj viacej vykonať. Ak prejavujeme nespokojnosť, nuž táto najčastejšie pramení v príčinách mimoochotníckeho podnikania, lebo s prácou slovenských ochotníkov môžeme byť spokojní. Uspokojenie treba vysloviť aj nad činnosťou ÚSOD. Táto vrcholná a jediná organizácia slovenského ochotníctva síce nedosiahla v trvaní svojej činnosti želaného maxima, no rozhodne zbrázdila hodný kus úhorovej zeme. Za daných hospodárskych a personálnych možností spravila rozhodne viacej ako je zvyčajné. Vyše dvadsať rokov vydáva jediný divadelný slovenský časopis. ÚSOD samo alebo za jeho účasti vydalo do 300 divadelných hier a odborných publikácií. Založilo a vlastní divadelnú agentúru, jedinú na Slovensku. Umožňuje stovkám krúžkov ročne vypožičať tisícky krojov zo svojej šatnice. Usporiadalo samo alebo za výdatnej pomoci dobre vyše 100 divadelných závodov a práve toľko režisérskych kurzov, na ktorých sa zúčastnilo do 1000 závodiacich krúžkov a vyškolilo sa dobrých 10.000 ochotníkov. Za výdatnej pomoci ÚSOD slovenské ochotníctvo od prvého oslobodenia v roku 1918 usporiadalo najmenej 100.000 divadelných predstavení, ktoré navštívilo najmenej 20.000.000 divákov, čo reprezentuje činnosť takých 30 profesionálnych súborov činoherných divadiel približne

Ivan Turzo, úr. podpredseda ÚSOD

za 30 rokov. Ak si vieme predstaviť koľko námahy a trudu vyžaduje usporiadanie divadelného predstavenia v zapadlej dedinke a že v takýchto okolnostiach, pochopiteľne, by nemohlo účinkovať profesionálne divadlo, tak pochopíme obrovský význam práce slovenského ochotníctva. Keď ešte uvážime, že to všetko se dialo bez, alebo len malej, teda až nedôstojnej podpory z verejných prostriedkov a podpory štátnej, tak práca nášho ochotníctva zaslúži si plného uznania a ocenenia. A poznamenať treba, že na toto uznanie a ocenenie — nemyslíme tu na priateľské a uznanlivé potľapkávanie po pleci — už nemožno ďalej čakať. Otázka divadelného ochotníctva, ako otázka vari celého divadelníctva, dosiahla vrcholný bod a treba ju riešiť bezodkladne.

Slovenské ochotníctvo, poučené v dlhoročnej práci, že ťažko sa spoliehať na pomoc s vonku a že azda ani tak očakávaný divadelný zákon nevyrieši všetky problémy, rozhodlo sa pomôcť si samé. ÚSOD sa reorganizuje. Započali sme organizovať ochotníkov ako jednotlivcov s ročným členovským príspevkom Kčs 20. — a takto chceme sa stať solidnou inštitúciou, i po hospodárskej stránke čo možno nezávislou.

V tomto našom úsilí je nám vzorom naša ochrankyňa a mať naša — Matica slovenská, ktorej ani pri tejto príležitosti nemôžem nepoďakovať.

Nejdeme prezrádzať všetky naše plány. Neradi totiž slovom predbiehame čin. Jedno je však isté, že veríme sebe, veríme národu a veríme v našu krásnu budúcnosť v žiarivej budúcnosti národa a nášho štátu — Československej republiky!

Z týchto niekoľko poznámok vysvitá, že Ústredný výbor československého ochotníctva má dobrú oporu v celoštátnych snaženiach v slovenských ochotníkoch. Že nehovíme rečiam, ale že všetko naše úsilie pramení a ústi z práce a v práci je viditeľný skutok — Československý ochotník, or-

Scéna ze slovenské hry
Joz. Gregora-Tajovského
„Statky-zmätky“
proved. Slovenským spevokolem
z Turč. Sv. Martina

Postavy (zleva): **Mara**, žena
gazd. Ondr. Palčíka
(**A. Halašová ml.**); **Ďurko**,
syn vozkára L'avky (**Ján Laco**);
Beta, suseda (**Hil. Breštenská**);
Ondrej Palčík, gazdík
(**Berco Augustiny**)
Foto A. Lyer jun.

gán Ústr. výboru čl. ochotníctva, ktorého prvé číslo vyšlo z príležitosti tohto sjazdu.

Tak ako vytvorenie Ústredného výboru čl. ochotníctva pokladať možno za veľmi šťastné riešenie a dohovor medzi ÚMDOČ a ÚSOD v tejto veci až za, tak by som povedal — štátnicky čin, tak prvé číslo Československý ochotník znamená štart tých najčistejších a najvrúcejších želani a skutkov, vyvierajúcich z národnej svojbytnosti Čechov a Slovákov a vyúsťujúcich v nerozbornej štátnej jednote Československej republiky. Myslíme, že takáto cesta českého a slovenského ochotníctva je jedine správna a jedine možná.

Daj Boh, aby doterajšie úspechy Ústredného výboru čl. ochotníctva byly semenom ešte vzácnejších plodov a aby naše činy byly len k prospechu a úžitku našich národov a našej republiky!

Závazná slova.

Paní a pánové! Vážení přátelé!

Václav Kopecký, ministr informací

Dovolte, abych upřímně poděkoval za Vaše milé pozvání a abych jako ministr informací co nejvřeleji pozdravil Váš významný a manifestační sjezd, I. sjezd čl. divadelního ochotnictva. Konáte svůj sjezd u příležitosti vzácného jubilea, u příležitosti výročí 60letého trvání Ústřední Matice divadelního ochotnictva českého. Sjeli jste se ze všech krajů republiky, abyste v naší drahé a Vámi všemi milované Praze oslavili bohaté národně kulturní dílo své tradiční české ústřední organizace a abyste v týdnu divadelního festivalu zároveň předvedli ukázky vyspělého umění divadelního ochotnictva.

A věřte, vážení přátelé, že pouhý pohled na Váš sjezd, na družné a radostné shromáždění tolika nadšenců divadelní kultury jest schopen dojati a potěšiti člověka, jehož srdce bije česky, bije československy a bije slovansky. A věru, jest krásnou stránkou Vašeho sjezdu a Vašich manifestací, že jste tu pohromadě divadelní ochotníci čeští spolu s divadelními ochotníky bratrského národa slovenského, abyste manifestovali a utvrdili československou jednotu divadelního ochotnictva. A jest krásné, že jste do Prahy pozvali divadelní sdružení z Budyšína, z národního hlavního města našich pokrevních slovanských bratrů, Lužických Srbů. Je viděti, že divadelní ochotnictvo umí dělati nejen politiku československé jednoty, ale že umí v duchu celé své tradice prakticky dělati slovanskou politiku a že jest hotovo pomáhati nám těžiti z toho, že Němci byli drtivě a již navždy poraženi slovanskými vojsky Sovětského svazu a že nadešla éra nového vítězného rozmachu Slovanstva. Vážení přátelé, jest jistě symbolické, že nejvíce hraným dramatem, které bude ochotníky předvedeno i v Praze, jest „Gero“ od Aloise Jirásky. Vzpomínkou na strašný osud polabských Slovanů, jejichž kostmi němečtí Gerové mrvili půdu své říše, posilujeme se k tomu, abychom křísili k životu a abychom znovu pomohli k národnímu rozvoji našim Lužickým Srbům a všem slovanským příslušníkům, jež Němci dusili.

A věřte, že se nám to podaří, jako se nám podařilo vyhnati z naší české vlasti všechny Němce, takže i české divadelní ochotnické hnutí má nyní nový prostor pro svůj rozvoj a plní dnes významnou národní úlohu rozšiřováním českého kulturního života do našeho pohraničí, očištěného od Němců a osídleného novým českým živlem. Totéž se jistě nakonec podaří i na Slovensku, pokud jde o vyhnání také všech Maďarů z naší republiky, které se dostalo i na pařížské mírové konferenci uznání v tom smyslu, že nové Československo jest národním státem, národním státem Čechů a Slováků, státem slovanským.

Paní a pánové! Vážení přátelé!

Když se dnes plně sjednocení scházíte k svému sněmování jako první sjezd čsl. divadelního ochotnictva, uvědomujete si, jak se mnohé změnilo v naší nové republice u porovnání s první republikou a to nejen pokud jde o národní charakter našeho státu a jeho vnější slovanské vztahy, ale i pokud jde o vnitřní hospodářský a sociální systém republiky a uvědomujete si, v jakém novém duchu musíte jako divadelní ochotníci působiti a jaké nové kulturní úkoly musíte plniti. I já Vás chci ujistiti, že Vaše sjezdové sněmování a Vaše divadelní ochotnické slavnosti bude provázeti svými vřelými sympatiemi nejen celá Praha, ale celý národ, všechen náš lid, naše vláda spolu s panem presidentem, jemuž bude i tento sjezd holdem. Buďte ubezpečeni, že všichni si uvědomujeme, na jakou významnou svoji národní tradici může s hrдостí poukázati české divadelní ochotnictvo a jakou záslužnou práci má za sebou 60letá jubilantka Ústřední Matice českého divadelního ochotnictva. Všichni oceňujeme, jaké ohromné kulturní dílo vykonala Matice v národě za těch 60 let. A věřte, že my, političtí pracovníci, kteří jsme působili v zahraničním odboji a kteří jsme se v cizině stali mnohonásobně vřelejšími vlastenci, pyšnými na výjimečnou kulturnost našeho českého národa, věřte, že my jsme s největší vděčností uznávali, jakou velikou zásluhu na kulturní vyspělosti našeho národa má právě české divadelní ochotnictvo. Vždyť oni, čeští dobrovolní divadelní umělci, oni, ti nesčetní, neznámí a skromní divadelní ochotníci se starali o pečlivé intenzivní pěstění národní duše, oni se starali o kulturní vzdělávání širokých mas českého lidu ve městech a na venkově. A vždyť oni, ti nesčetní, neznámí a skromní divadelní ochotníci našemu lidu vstúpili věrnost a úctu k čistému, ryzímu, původnímu národnímu českému umění v duchu naší národní klasiky ať dramatické, literární nebo hudební.

Ano! Kolik národní vlastenecké práce vykonali čeští divadelní ochotníci a jaký kus statečné vlastenecké práce vykonaly české divadelní ochotnické spolky za války, za německého útlaaku, když svoji činností dodávaly národu síly k odporu a rozněcovaly v něm víru v konečné vítězství! A jaké důležité místo zaujímají naše divadelní ochotnické spolky v rozvoji naší kultury. Vždyť ony se starají o rozkvět našeho divadelního umění hereckého, režijního, scénického i výtvarného. Vždyť ony vychovaly národu již tolik slavných umělců, velkých herců i režisérů. Ony inspirují i rozvoj naší dramatické literatury a starají se o to, aby vyrůstali noví dramatičtí autoři, noví tvůrci divadelních her a noví umělci reprodukční.

Ano, každý režim, který má na zřeteli kulturní zájmy národa, musí oceniti velikou a záslužnou práci divadelního ochotnictva. A tím více to musí oceniti náš režim, režim nové republiky, republiky lidově-demokratické.

A já osobně vskutku nevím, jak bych vyjádřil na př. svůj respekt, svoji hlubokou úctu před velkým kulturním posláním divadelního ochotnictva. A vskutku také nevím, jak bych Vás ujistil, že naše ministerstvo, ministerstvo informací jest vedle ministerstva školství a osvěty hotovo všemožně podporovati divadelní ochotnické hnutí, poněvadž v něm vidí jeden z hlavních prostředků, jak distribuovati do nejširších mas našeho lidu kulturní hodnoty. A distribuce kulturních statků toť úkol, který si bere naše ministerstvo informací jako svůj velký úkol. Je to úkol, o který se dříve státní správa téměř nestarala. V tom směru musíme poměry v oblasti kulturní práce radikálně změnit. A to jsme si vzali za cíl, když jsme jako ministerstvo informací dali podnět ke zřízení zvláštního státního dramaturgického sboru, který se má starati o programovou stránku činnosti všech divadel, i ochotnických. A když jsme v našem ministerstvu zřídili zvláštní kulturně-divadelní oddělení, které se má s hlediska státně propagačního a kulturně výchovného starati o podporu všech divadelních podniků masového charakteru, o podporu lidových uměleckých divadelních akcí, divadelních festivalů, lidových slavností, maetingových představení, divadelních zájezdů doma i do zahraničí atd., jakož i o to, o č se dosud nikdo nestaral, o organizaci široké obce divadelních návštěvníků a to nejen pro divadla profesionální, nýbrž i pro ochotnická.

Jest jasno, že činnost divadelních ochotnických spolků má mimořádně velký význam v tomto našem státně propagačním a kulturně výchovném programu a že tudíž hnutí divadelního ochotnictva musí požívat naší největší pozornosti. Jde totiž i o to, aby kulturní statky byly v nové republice distribuovány spravedlivě i s hlediska sociálního. Jde o to, aby se cenné hodnoty kulturní, aby se dobré, hodnotné a i to nejlepší umění dostalo do mas lidu, do mas pracujícího lidu, do mas dělnictva. Týká se to i umění divadelního, které jest tak vysoce účinné. A tu opět jsou divadelní ochotnické spolky, soubory, družiny, skupiny, kolektivy povolány sehráti velkou úlohu, neboť ony mohou obsáhnouti svoji kulturní činností nejširší okruh lidu, ony mohou poskytnouti dobré, hodnotné i vysoké umění dramatické pracujícím masám, zvláště na venkově, ony mohou ukojiti i kulturní potřeby dělnictva. Ony mohou masově distribuovati nejdražší kulturní statky nejlevnějším způsobem.

Vážení přátelé! A já jsem měl již příležitost na př. na divadelním festivalu v Klicperově Chlumci se přesvědčiti, jaké umělecké výše dosahují naše divadelní ochotnické kolektivy, když jsem viděl zahráti tak skvěle Sofoklova „Oidipa krále“.

A věřte, že my, ministerstvo informací, budeme podporovati divadelní ochotnické hnutí co nejochotněji, každým způsobem a všemi prostředky. A učinili jsme již kroky k tomu, abychom se s povolanými orgány divadelního ochotnictva domluvili o praktické a těsné spolupráci.

Vážení přátelé! Já při tom věřím, že v hnutí divadelního ochotnictva převládá duch pokrokový a že divadelní ochotnictvo má nejlepší vůli sloužiti velké věci našeho lidově demokratického režimu a přispěti svojí prací k úspěšnému budování nové republiky. V kulturní výstavbě nové republiky bude náležitě významné místo našemu divadelnictví. Jest známo, že budovatelský program naší vlády, třetí vlády národní fronty Cechů a Slováků, vlády Klementa Gottwalda obsahuje i úkol reorganisovati celé naše divadelnictví a na podkladě nového divadelního zákona zajistiti úspěšnou práci a co nejzdařnější rozvoj všeho divadelnictví i ochotnického. Nyní celá naše zem žije ve znamení nejnadějnější a nejdůležitější věci: ve znamení čsl. dvouletého plánu, jehož splnění má naši republiku vésti k síle, blahobytu a štěstí. I divadelní ochotnictvo se musí spolu s druhými kulturními činiteli snažiti o to, aby, jak o tom krásně mluvil p. Minářík, po obětavé práci na díle dvouletého plánu bylo vytvořeno náležité kulturní a morální prostředí, takové prostředí, které by dovedlo nadchnouti každého pracujícího člověka k vynikajícím výkonům a k ušlechtilé čtížádosti v budovatelském úsilí. Oznamuji již při této příležitosti, že naše ministerstvo se rozhodlo v blízké době vypsat soutěž na propagační divadelní hru k čsl. dvouletce ve formě t. zv. malého divadelního útvaru, aktovky, pásma a pod. Zajisté i divadelní ochotnictvo učiní vše pro plný zdar naší čsl. dvouletky.

A proto nechť se celé čsl. hnutí divadelního ochotnictva naplní duchem nadšeného optimismu a pevně vůle přispěti k tomu, aby naše nová republika byla vybudována jako stát nového typu, nové lidové demokracie, nového hospodářství a sociálního řádu a jako stát největší vzdělanosti a kultury, zářící do celé Evropy a do celého světa.

V tomto smyslu zdravím I. sjezd čsl. divadelního ochotnictva, přeji jeho jednání, stejně jako všem slavnostem divadelních ochotníků, co největší zdar a volám:

Ať žije československé divadelní ochotnictvo!

Ať žije 60letá jubilantka „Ústřední Matice divadelního ochotnictva českého“!

Ať se daří bratrská slovanská spolupráce divadelních ochotníků!

Ať žije naše drahá Československá republika a její veliký prezident Dr. Edvard Beneš!

Z projevů a pozdravů hostů.

Pane ministře, vzácní hosté, paní a pánové!

Dr. O. Zich

Slyšel jsem právě teď vyčerpávající a tak skvělý projev pana ministra informací, že jest těžko, abych k tomuto projevu sám něco dodal.

Rád bych se přece jenom zmínil o jistém úseku práce, který má na starosti ministerstvo školství, jakož i o pracovním úseku, který má na starosti státní péče osvětová. Státní péče osvětová byla zřízena dekretem presidenta republiky o něco více než před rokem. Úkoly této státní péče osvětové jsou obrovské a byly diktovány přímo nutností, která se ukázala za kruté války, kterou jsme všichni procházeli. Ukázalo se, že nejen politické a kulturní uvědomění našeho lidu, ale různé okolnosti jiné, které s touto výchovou souvisí, dokázaly, že lid bude resistantní proti nárazům a strastem, které doléhaly na nás v minulé válce. Státní péče osvětová má obrovské úkoly ve výchově politické ve smyslu košického programu, vládního programu nynějšího. Kromě toho jde jí o určitou úsekovou práci v oboru zdravotnickém, hospodářském a sociálním a ovšem také o důležitý obor kulturní, který si také vzala na starost. V tomto oboru kulturním je samozřejmé, že umění, které má zde takové veliké možnosti působiti na nejširší masy, toto umění nezabírá jistě část malou. Dovolte mi jenom, abych se zmínil, proč zvláště v nynější době, kdy zdánlivě jde především pouze o otázky hospodářského rázu, mluvíme o kultuře. Jest samozřejmé, že národ a život národa bez kultury není vůbec možný a ba dokonce řekněme, že společnosti lidské, která by kultury neměla, bychom nemohli říci národ.

Jde o zaktivisování veškerých tvůrčích schopností lidu. To je asi hlavní program způsobu našeho života, o kterém se chci jen trochu zmíniti.

Vzpomeňme, co vlastně zachránilo naši kulturu v době 300leté poroby — byla to vlastní tvořivost lidu, jak se ukázala za všeobecného útisku tím, že byla možnost individuálního vytváření. Dnes je život pro široké vrstvy podstatně jiný. Je to způsob života, který namnoze ani nedovoluje, aby se uplatnila tvůrčí schopnost v individuálních případech. Na př. dělník, který pracuje u běžícího pásu v továrně, nemá možnosti, aby nějak aktivně zasahoval, aby něco tvůrčího přinesl. Jde o to, abychom pro ty, kteří cítí potřebu, otevřeli zdroje a dali jim celé české umění zcela k dispozici. Jakým způsobem to můžeme prováděti? Musíme nejširší vrstvy seznámiti se skvělým, hodnotným naším uměním, se kterým se můžeme pochlubit před celým světem. Jde, jak jsem již podotkl, o zaktivisování a jde to provésti jedině tím, že lid bude skutečně účasten na uměleckém procesu, že jej bude žít a prožívat. Je Vám snad známo, že v SSSR ve výchovném umění se klade důraz na to, aby lid se sám zúčastnil, aby vstoupil do řad pěveckých a dramatických souborů, aby spolutvořil na filmu a poesii všude tam, kde se k tomu naskytne nejlepší příležitost. Nechci Vás zatěžovati nějakými rozborů. Musím se však zmínit o tom, že rozdělujeme umění na časová a ta, která nejsou časová, nikoliv však zastaralá umění výtvarná. Tím, že budou vybráni jednotlivci, kteří budou organisovat dramatické soubory,

tímto způsobem zaktivisujeme výchovu v bodě, na kterém nám záleží. Oč jde lidové výchově? Nemáme všechno, ale máme přece něco, kde bychom vám mohli podstatně napomoci. Jde o ideovou stránku. Z řad ochotníků a jejich stížností vím, že je na př. ještě mnoho a mnoho oblastí, které jsou dosud zamořeny. Ochotníci sami si stěžují, že jsou prováděny hry nehodnotné, které se zabývají řešením manželských trojúhelníků. Nemíním tím, aby se zde hrály nějaké kantorské role, nýbrž aby se přijímaly z lidu podněty, jak do repertoiru zasáhnouti, aby to byl repertoír hodnotný a lidový.

Není to dlouho, co v severních Čechách skupina dělnictva protestovala proti předvádění filmu, který vznikl v době Němců, filmu, který je naší výchově zcela vzdálen. O něco podobného půjde i zde. Zdůrazňuji, že je nutno, aby výběr divadelních her byl nějakým způsobem usměrněn a zhodnotily se zde všechny podněty tvůrčích pracovníků, kteří pracují speciálně na tomto úseku práce.

Dámy a pánové!

Česká akademie věd a umění mne pověřila, abych jejím jménem pozdravil sjezd, ujistil živým zájmem o národní dílo divadelního ochotnictva a přál jeho významnému I. sjezdu dokonalejší zdar!

Dovolte, abych o s o b n ě a jistě ze srdce všech dramatických spisovatelů připojil blahopřání k tomu, co československé ochotnictvo vykonalo svou nadšenou a uvědomělou prací pro naši divadelní kulturu a k tomu, že svou činnost chcete podrobit ještě přísnějšímu výběrovému řádu.

Při všem uznání oprávněných požadavků společensky zábavních a osvěžujících jest zajisté smysl vyššího národního významu divadelního ochotnictví v tom, jak je zapojeno svým dílem do kulturní vyspělosti našeho života, což zde bylo tak jasně zdůrazněno jako program čl. ochotnictva. Nepožadují se vždy výjimečné události, ale podmínkou hodnoty je vždy hodnotná práce.

Naše divadelní kultura není ani na velkých scénách dosud vybudována tak, jak to vyžaduje naše ctižádost v osvobozené Československé republice. Chce-li naše průmyslová a řemeslná výroba býti schopna soutěže na světové úrovni, nenesla by naše věda pomýšlení, že by měla jen dohánět a vykládat cizí objevy a poznatky, mohou-li pronikat do světového zájmu naši umělci hudební, má-li své světové trofeje i naše výtvarnictví a naše poesie, nesmíme být ve svém divadelnictví spokojeni něčím menším, druhořadým.

Je to především úkol pro naše divadelnictví z povolání. Proto však není naše divadelní ochotnictví méně povoláním činitelem. Může zabrat tam, kam profesionální divadelnictví se ani nedostane, může pokračovat tam, kde působnost tohoto odborného divadelnictví se končí. Může připravovat, přibližovat a spojovat naše oba národy, český i slovenský, v jednu obec československého divadelnictví.

Státní péče osvětová může pomoci ještě v dalším bodě: Není tomu dlouho, co jsme měli možnost v čl. rozhlase se přesvědčiti, že ochotníci sami z krajů, které dosud nebyly do té míry zasaženy pečlivou činností školení, si vynutili, aby čl. rozhlas vyslal několik relací, které by školily divadelní ochotníky. A v tom může napomoci státní péče osvětová. Pan kulturní referent Zemského národního výboru ve svém významném projevu při ustavení Zemské národní rady položil tuto záležitost na jedno z prvních míst kulturního programu Zemského národního výboru. Ministerstvu školství a osvěty je velmi dobře známo, že ti, kteří jsou dnes na shromáždění ÚMDOČ, náleží opravdu mezi nejkvalitnější. Mohu prohlásiti, že ministerstvo školství a osvěty, alespoň v úseku, který zastupují, je si velmi dobře vědomo této vysoce kvalitní práce. Veškeré vaše podněty budou přijímány a v rámci možností realizovány. Dovolte, abych se poklonil s opravdovou úctou před dosavadní prací, kterou jste provedli ve prospěch našeho státu.

St. Mojžíš-Lom, býv. ředitel Národního divadla

Vy víte nejlépe sami, dámy a pánové, jak se to dělá a jak se to ve svém celku a ve své důslednosti může ještě zlepšit. Dovolte mi jen jeden maličký podnět na doplnění této činnosti: Dobří divadelní ochotníci jsou také znamenitými čtenáři divadelních her. Nejen aby si činili výběr pro svůj repertoír, ale také, aby v tichu své lampy prožívali anebo znovu prožívali hry, které svými provozními požadavky jdou nad možnosti malých scén. Což kdyby tato, jaksi pomocná a vedlejší činnost převzala úlohu přímo vedoucí? Což kdyby naše veliká ochotnická obec divadelní vytvořila naši největší divadelní čtenářskou obec, organizovanou jednotně, jak vy to už osvědčeně dovedete? Nemyslíte, že by se tak mohly vytvořit předpoklady pro nové, tiché, ale veliké divadlo vámi — každým jednotlivě — čtených dramát? Neříkám knižních dramát. Tento pojem je často přechodný, dokud text neožije dramaturgickým objevem a režisérským činem na jevišti. Nemyslíte, že obec, která má pro divadlo tolik lásky a pochopení, jako vaše, by dovedla i v tomto svém čtenářském odvětví soustředit zájem, jenž by mohl dát nové podněty naší jevištní dramaturgii a režii?

Rozhodně by takové organizační sjednocení i divadelní četby znamenalo, že k úrodné setbě se obrací zase kus české dramatické noviny. I kdyby zůstalo jen při tom čtení, co nového života v duších by z toho vzešlo pro českou hru dnes, kdy se převážně a daleko převážně čtou jen romány, essaie a jiné druhy beletrie, které je přece i drama součástí. A jakým vnímavým čtenářům by se tak česká hra odevzdala!

Přeje-li tedy český dramatik — mým slovem za všechny ostatní — vaši činnosti nejkrásnější úspěch, můžete být jisti, že to myslí se srdečnou

upřímností. Ví, že si s vámi dobře rozumí a chce se mu s vámi žít ještě mocněji a účinněji, než dosud, aby ze společného díla naší lásky a našeho porozumění rostlo a vzkvétalo československé divadelnictví ze svých nejbohatších zdrojů a ve svých nejširších obzorech!

J. Munclinger, režisér N. D. a předseda Divadelního svazu ve svém projevu zdůraznil, že divadelníci jsou si vědomi síly a důležitosti divadelního projevu, který sděluje myšlenky z očí do očí, z úst do úst. Všichni divadelníci profesionální i ochotníci musí se zapojit do jednotné pracovní fronty a společně razit cestu divadelnímu zákonu. Společně zapojujeme se v rámec dvouletky, kde pracovníci manuální starají se o chléb lidu a umělci přinášejí krásu a radost pro všechny vrstvy.

Výjev ze hry Zd. Němečka „Rukopis času“

provedené Spdo. „Tyl“, Přerov.

Postavy: Karel Lužný (Ferd. Přidal, režis. hry) - Věra (M. Kosíková)

Foto A. Lyer jun.

Vážení přátelé!

Desorientace v kulturním plánování první republiky umožnila, že mezi profesionálními a ochotnickými pracovníky nastaly vážné rozpory, které vrcholily konečně v jasnou mez, kladenou vždy mezi pracovníky na stejném kulturním úkolu. Je ovšem s podivem, jak bylo možné stanovit tuto hranici. Pro práci v českém divadle bylo třeba vždy hlavně altruismu a ten se v obou táborech dostatečně projevoval jako hlavní aktivní složka pracovní, kterou přecasto byla nahrazována kvalitou výsledku.

Tyto rozpory zvláště vynikaly v krajovém prostředí, protože ve velkých městech se tato práce jasněji odlišovala funkcí stálých divadel profesionálních. Můžeme dnes tvrdit oprávněně, ale hlavně radostně, že revoluce tak požehnaná ve všech následcích, které přinášela, smetla i zeď mezi profesionály a ochotníky, která skutečně nikdy pevná nebyla a nalezla v obou táborech lidí schopné, se všemi tvůrčími předpoklady. Stačilo skutečně jen pár statečných a jasných slov, aby se zapomnělo na dosavadní hranice a byl konečně učiněn poslední nástup k vykročení do společné radostné práce. Stejně však nesmíme zapomenout a ve chvílích, které by mohly ohrozit tuto mladou,

Vážení pánové,

prosím, abyste omluvili, že se nemohu dostavit na Váš důležitý a pro kulturní život národa tak významný sjezd. Pro náhlé onemocnění nemohu se vzdáliti z domu.

Ant. Holzinger, řed. Komické zpěvohry a předs. Svazu česk. herectva

novou jednotu vždy si připomenout chyby z minula a nevěřím, že se najde někdo v kulturní oblasti, aby ji dělil po starém způsobu. Chtěl bych s tohoto místa prohlásit, že všichni profesionální herci mají nejlepší vůli společně s vámi vydat se na cestu k nejpřednější povinnosti při splňování vládního programu soustavným vytvářením radostné a spokojené atmosféry v naší republice svým uměním, ať profesionálním nebo ochotnickým. Čeká nás krásná a radostná práce a její splnění bude naší nejlepší odměnou.

Neuplynulo ještě ani čtvrt roku od posledního Hronova, aby tam započaté dílo bylo úspěšně dokončeno! Došlo ke spojení divadelních ochotníků s profesionály v Divadelním svazu. Svaz českého herectva našel u ochotníků plné pochopení a neobmezenou důvěru ke spolupráci. Budeme toto spojení utužovat a věříme, že z něho vyroste praktická základna pro uskutečnění divadelního zákona a všech potřeb, plynoucích z divadelního dění.

Společně nastoupíme cestu ke konstruktivní umělecké práci k prospěchu naší drahé Československé republiky.

B. Laštovička, gen. ředitel čs. rozhlasu (přípis přečetl spis. Dalibor Chalupa, šéf liter. sekce)

Prosím, abyste přijali mým jménem a jménem Československého rozhlasu upřímné přání plného zdaru Vašemu sjezdovému jednání.

Československý rozhlas má mimořádný zájem 123

o rozkvět ochotnické divadelní činnosti, která probouzí v tisících obcí naší vlasti lásku ke kulturnímu dědictví, lásku k umění, lásku k národu a vlastnosti, které mají základní význam pro budování republiky a pro to, aby vymoženosti našeho lidového vývoje byly zajištěny. Činnost divadelního ochotnictva zúrodňuje také půdu pro budování lidového rozhlasového programu a pro co největší rozšíření rozhlasového poslechu. Proto sledujeme rozvoj ochotnického divadelnictví s největšími sympatiemi a přejeme si, abychom mu mohli být dle svých sil nápomocni.

Milí přátelé,

mám radostný úkol pozdraviti Váš první sjezd jménem Syndikátu českých spisovatelů. My spisovatelé a vy divadelníci máme mnoho společných úkolů. Máme jeden společný úkol vrcholný, teď, v tomto čase vybudovati kulturu bytostně českou, opravdu v krásném slova smyslu lidovou. My, čeští spisovatelé, jsme si stejně závazně vědomi tohoto úkolu a proto jsme z těchto důvodů před půl rokem před Vaším sjezdem svolali sjezd svůj. Ústředním tématem tohoto sjezdu byla diskuse o cestě literatury k lidu. Víme, že jsme ještě mnoho dlužni našemu lidu a také Vám, intensivním širitelům národní kultury.

Nechci říci nic více, než že toto poslání, vytvořiti pro Vás a pro Vaše jeviště kulturu opravdu českou, lidovou, že tento úkol pokládáme za úkol nejpodstatnější a že na něm co nejintenzivněji všichni pracujeme. Vám i nám je stejně jasné, že musí být již jednou odzvoněno lidovosti v uvozovkách, lidovosti padělané, která místo opravdových kulturních pramenů je lidu předkládána. Přátelé, tomu musí být konec. Já vím, jak intensivně jste bojovali již v čase války za kvalitu českého ochotnického divadla.

Vážení přátelé,

jménem Spolku spisovatelů-belletristů „Máj“ zdravím Váš sjezd, Vaše velika účast na tomto Vašem sněmování je největším důkazem, že naše ochotnictvo je si vědomo svého kulturního poslání. Spolek spisovatelů-belletristů „Máj“ jako jeden z nejstarších mohl dobře sledovati Vaši práci a může Vám dát z plného srdce to nejkrásnější vysvědčení. Zdá se, že některá místa se domnívají, jako by práce našeho ochotnictva nebylo již zapotřebí, jako by jeho funkce byla již zbytečná. My všichni víme, že tomu tak není a právě naopak, že naše ochotnictvo teprve nyní čeká kus velké práce, kterou musí vykonat. Je to práce, směřující k tomu, aby byl český člověk věren své staré lásce, českému divadlu, které měl vždycky tak rád. Říká se, že stará láska nerezaví a je to úkol ochotnictva, aby tento rez, pokud se již někde usadil, co nejdříve a nejradikálněji odstranilo.

Očekáváme také, že z řad divadelních ochotníků vyrostou nám nejen dobří interpreti divadelního umění, kteří se uplatní i v rozhlase, ale že nám také vyrostou noví autoři nejen divadelních, ale i rozhlasových her, kteří dovedou vyjádřiti nové radostné skutečnosti našeho nového, osvobozeného života.

Pro toto vše Vám přejeme co největšího rozmachu a plného porozumění jak se strany vládních orgánů, tak i se strany obyvatelstva, pro které Vaše činnost je jednou z nejdůležitějších.

Jan Drda, redaktor a spisovatel

Lidová státní národní svoboda opravdu otevírá všechny tvořivé zdroje národa a my, ježto máme všechny pracovní předpoklady pro svou práci, nemůžeme zůstat tam, kam jsme se zatím dostali. Naše umění, ať jevištní nebo literární nemůže zůstat zobrazovatelem života, musí se stát novým duchovním rádcem života, musí ukazovati širokým vrstvám lidovým nové cesty k novému životnímu stylu, k novému konkrétnímu vlastenectví a musí jejich život obohacovat opravdu hodnotami ryzími a lidsky všeobecně platnými. Pro nás i pro Vás je to kus těžké práce, ale říkám Vám a uvědomuji si plně, co říkám, že my, čeští spisovatelé, pokud jsme hodni tohoto čestného názvu, již dnes pracujeme ze všech sil, abychom opravdu pro Vaše jeviště vytvořili věci nové, abychom Vám dali hry opravdu české, dále lyriku národní v krásném slova smyslu, abychom Vám dali hry, ve kterých budete moci ukázati národu nového člověka, nový život, novou svobodu a nový smysl naší národní tradice.

Tento úkol musíme zmocí spolu bok po boku, ruku v ruce, a my Vám k tomu přátelskou ruku srdečně podáváme.

Richard Havelka, dram. spisov.

Čím toho dosáhnouti? Tím, že naše ochotnictvo nebude následovati některé naše přední scény, jež se vyhýbají českým hrám, neboť jsou scény, které za poslední sezonu neprovedly ani jediné české původní hry.

Naše ochotnictvo jistě najde správnou cestu tím, že bude hrát hry slovanské, zejména českých a slovenských spisovatelů, již jen proto, aby se zachránily obrovské miliony, které posíláme do ciziny za hrv, o jejichž kvalitě lze někdy i zapochybovati. Náš stát tyto miliony může velmi dobře potřebovat.

Tvoří se nový divadelní zákon. Přejí našemu ochotnictvu, aby tento zákon dal divadelnímu ochotnictví to, co mu náleží: To jest spravedlivé ocenění práce a možnost, aby pracovalo zdárně k blahu národa i v budoucnosti.

zdravím-li vás I. valný sjezd jako předseda Loutkářského soustředění při MLÚ, prožívám vlastně ve vzpomínkách znovu rušné chvíle letošních Loutkářských letnic.

Také my loutkáři jsme letos sněmovali, také my jsme stáli tváří v tvář radostnému a posilujícímu poznání, že strašných šest let nás sice zle pošramotilo, ale nezdolalo, také my jsme projednávali svůj sjezdový program s tak vzácnou, s tak strhující jednomyslností, jaká bude jistě příznacným motivem i pro vaše dnešní zasedání.

A také my jsme v těch několika málo slavnostních dnech oživilí a upevnili své nejvnitřnější přesvědčení, že děláme práci nikoli marnou a bezvýznamnou, že jsme na kulturním poli nic víc, ale také nic méně než vojáci.

Řadoví vojáci duchovní armády, která bojuje nehumánnější bitvu dějin: bitvu nového, zdravého, krásného, šťastného, mravně vyváženého člověka.

Bylo-li posláním našeho divadelnictví — hereckého i loutkového — před sto lety bojovat o nejzákladnější principy národní existence, bylo-li smyslem naší práce a tvorby ještě před 30 lety odolávat politick. a národnostnímu útisku, navazujeme dnes na dvacetiletou práci ve svobodném údobí po první světové válce a rozbíháme se, vlastně už před rokem jsme se rozběhli za úkolem stejně radostným — a přece o hodně odpovědnějším. Dnes totiž — ve srovnání s dobou po prvním převratu — ukazuje světový politický barometr povážlivě vysoký přetlak.

Chceme převychovat — a převychováváme. Chceme budovat — a budeme budovat. Chceme dobudovat — a dobudujeme. A bude-li třeba kterýkoli z hrdých pokrokových kladů naší květnové revoluce hájit a bránit — uhájíme a ubráníme.

Jsou-li mezi námi loutkáři a vámi herci rozdíly, jsou jen v odlišné technické a dramaturgické specifikaci naší jevištní tvorby. Ideou a cílem jsme si

tak pokrevně blízcí, že by se mi chtělo provolat Maugliho heslovité zaklínadlo z Knihy džunglí: Jsme jedné krve — ty i já!

Co nás sblíží, co nás ztotožňuje v celém postupu naší tvůrčí práce, je především a hlavně náš idealismus. Naše činnost, činnost ochotnických herců a loutkářů — to není nic jiného, než kulturní brigády a k tomu nikoli brigády jen včerejšího data, poněvadž naše údernické čety mají za sebou úctyhodnou, doslova věkovitou tradici. A uděláme-li tuto mravenčí, sebezapíravou, nesobeckou práci právě dnes, kdy tolik našich spoluobčanů se pořád ještě nemůže vystonat z horečky chamtivého sobectví, dáváme příklad nad jiné potřebný. Říkává se, že příklady táhnou. Chceme věřit, že náš příklad pracovní kázně a nezištné obětavosti nejen potáhne, ale že strhne.

Tvrdí-li se o nás, že jsme divadelnický nejkročilejší národ na světě, platí to o vás hercích stejně jako o nás loutkářích. Vždyť jsou to čeští lidé, kteří tvoří hereckou avantgardu a jsou to čeští loutkáři, kteří stojí v čele mezinárodní loutkářské organizace UNIMA.

Ale zůstaňme u domácích věcí. Je nás tu třeba. Bude nás třeba. Bude nás všech velmi a velmi třeba. Na vnitřní i na vnější frontě. Učiníme vše pro to, aby to byla fronta kulturní mírové výstavby.

Ale děj se co děj, můžeme říci, že pořád ještě a bohdá trvale dovedeme říci slova studenta Tomáše z Jiráskovy pohádky „Pan Johanes“, slova, která jsme si tolikrát opakovali v nedávné minulosti, slova, která neztratila svou platnost, i když Rýbrcoul byl posledním vlakem odsunut hodně daleko od Kačenčiny hor:

Vydržíme. Strach ze srdce. Teď my všichni v jednom jsme stráží princezně a jejímu hradu.

Ještě jednou: Všichni loutkáři vám všem upřímně tisknou ruku.

Vážený sjezde, milí přátelé,

dovolte mi, abych jako zástupce kulturního oddělení závodních klubů Revolučního odborového hnutí tlumočil Vašemu sjezdu co nejsrdčnější pozdravy Ústřední rady odborů.

Při této příležitosti neváháme vyzdvihnouti hluboké přesvědčení, že ochotnické divadelnictví uchovávalo a uchoválo od dob Vlastenců z boudy, Klicperových a Tylových stále živoucí prvky lidové umělecké tvorby a tradici národně-buditelského kulturního poslání. Ochotníci zůstali věrni tomuto poslání za okupace a jejich oběti jsou symbolisovány jmény vedoucích představitelů ochotnictva: Josefa Filipa ze Svazu dělnických divadel, Julia Mitlöhnnera z Ústřední Matice divadelních ochotníků českých a F. Spitzera ze Svazu DDOČ.

Vyslovujeme přesvědčení, že ochotníci českoslovenští v duchu svých nejlepších tradic budou platnou konstruktivní silou ve výstavbě naší republiky. Věříme, že v tomto úsilí budou účinně spolupracovat s dvoumilionovou jednotnou armádou

Fr. Kubr za Kult. odd. závodních klubů ROH

dou odborářů československých a že budou toto úsilí uskutečňovat ve své jednotné organizaci ochotnické.

Ve znamení plodné kulturní spolupráce, která by přinesla užitečné výsledky výstavbě osvobozené vlasti, vypsala Ústřední rada odborů ochotnickou soutěž „Stavíme republiku“ o cenu Julia Mitlöhnnera, Frant. Spitzera a Josefa Filipa. Prvé výsledky jsou nad očekávání radostné. Ochotníci ve výstavbě neklamou.

Věříme v rozkvět ochotnického divadla našeho lidu. Máme vřelé přání, aby ušlechtilé ochotnické snažení našlo dobrou půdu i na místech osvobozené práce — v závodech.

Držíme společně a pevně odkaz tvůrce českého lidového divadla — Josefa Kajetána Tyla:

Všechny naše kroky musí vésti
lásku k národu a jeho štěstí!

Zdar Vašemu sjezdu a jednotě ochotnického divadelnictví v Československu!

RESOLUCE I. manifestačního sjezdu československého ochotnictva,

KONANÉHO DNE 10. LISTOPADU 1946 V PRAZE.

První celostátní manifestační sjezd československého ochotnictva, organisovaného v ÚMDOČ a v ÚSOD v Turčanském Sv. Martině, vzpomíná dovršení 60 let úspěšné činnosti ÚMDOČ. Historicky jest československé ochotnictvo, sdružené v obou organisacích, pokračovatelem ideových snah zakladatele českého divadelnictví J. K. Tyla a slovenského ochotnického divadla, rozvinutého pokolením Štúrovým a jejich předchůdců i následovníků, dáti českému a slovenskému národu lidové divadlo, které by nebylo jen pouhou zábavou, ale také učitelem, strážcem jazyka, kultury, národního uvědomění a jeho demokraticko-státního povědomí.

V tomto smyslu pracovalo české a slovenské ochotnictvo po celou dobu svého trvání a vykonalo ve prospěch národa a státu mnoho platného. Vyvěrajíc ze samotných bytostných kořenů nejširších vrstev lidových, obracelo svůj zřetel k jejich výchově a k zvyšování kulturní úrovně celého národa. V těchto svých snahách nesetkávalo se vždy s pochopením a podporou vládnoucích kruhů a proto s tím větší radostí uvítalo osvobození své vlasti v přesvědčení, že nová, lidově demokratická republika bude mít pro jeho snahy větší pochopení. S prostou samozřejmostí dává se československé ochotnictvo do služeb naší vlády ve snaze přispěti co nejvíce k vybudování šťastné, svobodné a nezávislé Československé republiky.

Po zkušenostech z minulých dob přeje si však, aby jeho požadavky, směřující k zabezpečení jeho odpovědné práce, byly na rozhodujících místech uznány a respektovány. Aby tyto požadavky byly známy celé naší veřejnosti, usnází se dnešní manifestační sjezd československého ochotnictva na této resoluci:

1. Československé ochotnictvo žádá důrazně, aby bylo vládou republiky Československé uznáno za kulturní činitele, rovnocenného divadelníkům profesionálním a aby toto uznání bylo jasně vtěleno do příštího divadelního zákona.
2. Ochotnictvo, organisované v ÚMDOČ a v ÚSOD, žádá, aby v divadelním zákoně bylo jasně vyjádřeno rovnoměrné a rovnocenné zastoupení ochotníků s profesionálními divadelníky. Dále žádá, aby ÚMDOČ a ÚSOD byly uznány za jediné organisace ochotnické v zemích českých a na Slovensku.
3. Uznávajíc potřebu jednotného orgánu, který by řídil všechny záležitosti, divadla se týkající, jednotně a spravedlivě se zřetelem k potřebám obou našich bratrských národů, staví se ÚMDOČ a ÚSOD plně za Divadelní svaz a uplatňuje pro tento Divadelní svaz výlučné právo mluvit za všechny divadelníky bez rozdílu.
4. Aby příští divadelní zákon odpovídal skutečným potřebám československého divadelnictví, žádáme důrazně, aby jeho vypracování bylo svěřeno Divadelnímu svazu jako jedinému

oprávněnému mluvčímu československých divadelníků, ale také aby jeho návrhy byly všemi zákonodárnými činiteli plně respektovány.

5. Aby nastalo ozdravení poměrů v oblasti dramaturgické, žádáme důrazně odstranění divadelního braku. Pokud nebude tato otázka vyřešena příštím divadelním zákonem, žádáme co nejdůrazněji, aby příslušné úřady, zejména ministerstvo školství a ministerstvo informací s příslušnými slovenskými pověřenci učinily kroky, k tomu potřebné, zejména pak, aby zvýšily své požadavky na uměleckou a jazykovou úroveň divadelních her.
6. Aby bylo zaručeno opravdu odborné řízení umělecké i organizační práce československého ochotnictva, žádáme, aby všechny útvary, zřízené podle spolkového zákona a mající oprávnění hráti ochotnický divadlo, byly povinně organisovány v ÚMDOČ nebo v ÚSOD.
7. Aby byla zaručena úroveň ochotnické práce, žádáme, aby bylo zákonem zajištěno školení československého ochotnictva podle minimálních směrnic školení, zavedeného ÚMDOČ a ÚSOD.
8. Aby byly zaručeny podmínky pro úspěšnou práci ochotnickou, žádáme, aby československému ochotnictvu bylo jakoukoliv formou umožněno získati divadelní budovy v Praze a v Turčanském Sv. Martině, aby tak mohlo prokazovati výsledky své práce a dále žádáme, aby i v obou těchto městech byly ochotnictvu zabezpečeny budovy pro jeho organizační a administrativní účely.
9. Aby ochotnictvu jako celku byla zaručena možnost klidné a úspěšné práce, žádáme, aby ve všech obcích bylo zákonem zaručeno vybudování vhodných budov s divadelními sálami a divadelním zařízením. Tam, kde podobné budovy s divadelními sálami a divadelním zařízením již jsou, žádáme důrazně, aby bylo ochotnictvu zákonem zaručeno právo na používání těchto budov, sálů a divadelních zařízení.

Jsmo přesvědčeni, že takto vytyčené požadavky jsou skutečným obrazem přání všech československých ochotníků a že jejich splnění dopomůže ke zdárnému budování organizace našeho divadelního života. Voláme proto ke všem našim ústavním i zákonodárným činitelům, voláme k vládě republiky, voláme k Ústavodárnému národnímu shromáždění a Slovenské Národní radě, voláme i ke všem našim politickým stranám, aby splněním oprávněných požadavků, vyslovených touto resolucí, prokázali svou opravdovou vůli vybudovati náš kulturní život v souladu s přáním lidu a s jeho potřebami.

Nechť žije a vzkvétá naše československé divadelnictví, nechť žije a vzkvétá svobodná a šťastná lidově demokratická republika Československá, nechť dlouho žije její prezident-Budovatel Dr. Edvard Beneš!

ÚSTŘEDNÍ VÝBOR ČS. OCHOTNICTVA

Ústřední Matice divad. ochotnictva českého v Praze (ÚMDOČ):

Josef Hudeček, Ing. Sommer-Rydván, Pavel Holec, Šeb. Čáp, prof. Otto Minářík, František Štorkán, Felix Buřil.

Ústredie slovenských ochotníckych divadiel v Turč. Sv. Martine (ÚSOD):

Dr. Ján Marták, Ivan Turzo, Elena Holéczy, Ing. G. Stadtrucker, Ján Kováč, Karol Izakovič, Berco Augustíny.

JEVIŠTĚ

*horizonty, stojkové dekorace i celé výpravy za
nejlevnější ceny a se zárukou dodá*

J. POKORNÝ

šéf výpravy pražských divadel

PRAHA II., TROJANOVÁ UL. 12. - TELEFON 440-83

Šrámek & Severa

výroba pánských oděvů

PROSTĚJOV,

Olomoucká 16

Velkoobchod koloniální

J. Tischler,

nár. spr. J. Malý

Ústí nad Labem

CELÁ DESÍTILETÍ RYZE ČESKÁ FIRMA

Korkové zátky všeho druhu

Jindřich Obereigner

Olomouc 1, Tř. marš. Stalina 10

Import — Export

Telefon 315

Rudolf Přidal

velkozávod železářský

V PŘEROVĚ

Konces. prodej zbraní a střelného prachu

Sportovní potřeby všeho druhu

Doporučujeme nově vyšlé hry:

K. ZAJÍČEK:

Královna Dagmar IV. vydání!

J. ZODER:

Revoluční květen,

stále s velkým úspěchem hrané.

*Dodá: L. J. PEROUTKA,
PRAHA VII., LETENSKÁ 90*

Klenoty podle návrhu **LEJHANEK**, Pardubice

Karel Skořepa

elektrická pila a obchod dřívím

NÁCHOD - Telefon 231

Založeno r. 1892

SPEC. DIVADELNÍ VLÁSENKÁŘSTVÍ

JAROSLAV ČERMÁK

PRAHA XII., VINOHRADY

ČÁSLAVSKÁ ULICE ČÍSLO 3 / III. P.

*Divadelní obleky -
národní kroje - masky*

žádejte v divadelním závodě

Bohuslav Petránek, Kolín

Telefon 270

Založeno 1901

**Divadelní nakladatelství
a knihkupectví**

MARIE ŠVEJDOVÁ, dč. F. ŠVEJDA

PRAHA I., CELETNÁ 25, TELEFON 646-72

účet pošt. spoř. 348-63

slouží přátelům českého divadla ochotně,
přesně, pohotově

Novinka!

Kancelář pro atomovou pumu

veselohra o 4. jedn. Napsal A. Kolačný.

Časopis „Zdraví“ o této veselohře napsal:

„Jsou to 4 jednání, napěchované zdravým humorem. Je to recept na dobrou náladu.“

Provozovací právo zadává

Spolek českých spis. - belletr. „M Á J“

PRAHA II., PŠTROSOVA 23

Líčidla

pro divadlo i film.

Potřeby pro maskování

vyrábí

Ing. Ant. Frankl

Praha II., Lazarská 5 - Telefon 274-70

Svépomocný ochotnický podnik

N a š e š a t n a

(majitel: Družstvo pro postavení Tylova domu v Praze)

Půjčovna divadelních kostýmů, národních krojů a masek

PRAHA I., DLOUHÁ TR. 25 - TELEFON 642-36

doporučuje ochotnictvu své služby

Podnik odevzdává čistý výtěžek ochotnictvu na stavbu Tylova domu v Praze, tudíž ochotnictvo podporou svépomocného podniku podporuje sebe.

Divadelní vlásenkářství • DOUDLÍK - PEČKY

„ČESKÉ LIDOVÉ DIVADLO“. Odp. red. Jakub Rydvan (inž. V. Sommer), Praha II., Pštrosova 22. Nevyžádané přisp. redakce nevrací, nebyla-li připojena oznámkovaná obálka. Otištěné se honoruje. Přetisky jen s udáním pramene. Do konce roku 1946 vyjde deset čísel ve lhůtách měsíčních. Jednotlivá čísla 5 Kčs, celoroční předplatné 50 Kčs i s pošt. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů čís. 31426/IIIa-1940. Dohlédací úřad pošt. Praha 55. Tiskne Jos. Kobosil, Smíchov, U Nikolajky 7. Nákladem ÚMDOC Praha II., Spálená 11, tel. 352-91. Reklamace nedošlého čísla se vyřizují jen do 14 dní po vydání čísla následujícího. V komisi Divadelního knihkupectví a nakladatelství Otakara Růžičky, Praha II., Karlovo náměstí 30.